

عربی و ژاپونجه یازیلر

عربی - لاتین حرفلی مناقشه سی مناسبته

هرجه یاز

قوللاندیغیز تورکجه یازی عربجه یازیلر . شیمدیکی عربجه یازینک اساسی اولان خط کوفی و نبط یازیندن چیقه شده . نبط یازیمیه یازیلش کتاپلرک الگ استکیسی قبل المیلاد ۴۰۰ سنه سنه عاقدور . بو کتاپلردکی اسملرک عرب اولسنه نظرآ نوبدن نبط یازینک عرب اولدوقلری و آراججه نی آتیق یازی لسانی اولهرق استعمال ایندکلی استبدال اولور . نبطجه و یکی آراججه ، اسکی آراججه دن چیقه شده . اسکی آراججه یازی ، اسکی عربجه ، واسکی فنیکیجه یه و بو صونکی ، کتاپلرک یازینک الگ اسکی شگله یکر . بنا علیه ، حال حاضرده قوللاندیغیز تورکجه یازینک اصل عربجه اولدایندن ، عربجه یازی ، اسکی یونانجه و اسکی لاتیجه یازیلر ایه بر ایدر دیکر ایکی جنس یازی داخل اولداینی و تمیل و انکشاف ایدلرکی حالده ، کتاپلرک الگ اسکی مثل اولان فنیکیجه دن چیقه شده . السنه ساسیه زمره سنه منسوب فنیکیجه و عربجه نیک حرف یازیلری منفصل ایکن ، عین زمره یه منسوب سر یازیمک حرف یازیلری ، هم منفصل و هم دمه منبدره ، عربله ، یازینی سر یازیلردن (سر یازیمجه ، آراججه نیک غرضه یه منسوب) آلدقاری ایچون منفصل و منصل حرفلی آملرلدر . مسئله دقت ایه تدقیق ایدیلرک اولور ایسه ، سر یازیمجه و طولایسیله عربجه دمه طولایسیله ده شیمدیکی تورکجه ده ، منفصل و منصل حرفلی یوقدر . شون حرفلر منفصلدر . بو ، بویه اولدقندن اولدقندن صوکره ، منصل حرفلر ناصل میدانه گلشدر ؟

فنیکیجه و عربجه یازیلرک منفصل قالمقاری باخاصه ابدوی اولمزلندن یهی کتاپلرک ایشریه حصر ایدلش اولمزلدن ایلری کاپور . اوزمان یازینک استمالی آز ایدی . حالبوکه دور زمان ایه ، یازی ، حیالک معاملات روزمره سنده استعمال اولنقه ، باسلاملایندن و بویسه ، سر عقل و ایشلهک بر یازی تولید ایندیکندن اساساً منفصل اولان حرفلر آره سنده بر طاقم رباطه لر حصوله گلشدرکه بورابطه لر ، منصل حرفلری میدانه کنیره مشلدر . منصل حرفلر ، جزئی انحراف ایدن منفصل حرفلردن بشقه برشی دکادر .

معلوماتیکه ، الفبا اوقومیه الاسلامی

«اورده دن» صولدن اسم و شکلرینه آریله قلملی اوکره دیرلر . مثلا ب (بالکرب) ب (ساعدن ب) ب (اوردن ب) ب (صولدن ب) .

شیمدی بو اصول موجتیجه موجود الفبا حرفلرک شکلرلی تدقیق ایدم :

(ا) ب ، ت ، ه ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ف ، ق ، ک ، ل ، ه ، م ، ن) حرفلرینک دزت شکلی همان همان بردر .
ب (ا ، ج ، ح ، خ ، ع ، غ ، ه) حرفلرینک ایلمک یکی شکلی رودیکر ایکی شکلی بر آره یوقدر .
ج (س ، ش ، ی) برنجی و دردیجی بره ایکنجی و اونجی شکلر محرقدر .

(د) ا ، د ، ذ ، ز ، ز ، و (ن) اولک طرفلرک کوچوک بر رباطه وضع ایتمکله ، دردیجی شکل الله ایدیلر .

بوداده برؤنه وارد اولور . (د) صره سنده کوسولش یدی حرف ، نهن ایکنجی و اونجی شکلردن محرومدلر ؟ محرومیت یو حرفلرک ییبیلرند ارامانی . (ا ، ر ، ز ، ز) بر خطلدر . بونره ایکنجی و اونجی شکل و بر یازیم ایه و یابیلشلی یعنی عیبیلری یعنی اصل صورتلری غائب ایدلر . عین مطالعه (د ، ذ ، و) حقه ده وارددر .

یوقدرلندن آتیق آتیجه آکلاشیمباروکر اورته ده بره منفصل ، لقی و بره منصل ، لقی یوقدر . منصل ، لقی ایسه ، یازیمکی سرعنک میدانه کنیره یکی کوچوک رباطه ، لردن ایلری کاپور . ایشته بونک ایچوردرکه ، عربجه حرفلر ، دو کونجایه و برلیدی ووت ، یازی شکارلری محفظه اینشلردر . یازیمکی « منفصل » حرفلر ایه یازیمه قیام ایتمک دیکه ، اون ایشلهک برشکلدن چیقاروب ابدوی برشکلک قویق دیکدر . بو ده غیر ممکندر . یوقدرله کوسولش حرفلرک شکلرلی ، الفبا ایشلر ایه اشتغال ایدلره فادملی و عملی بر سهولت تأمین ایدر جکارلی ظن ایدم .

ژاپونجه یازی

ژاپونجه یازی ، هیه ووغایف (مصر یازیمی) مسیحی (بابل و آنور یازیلری) کی عین اساسلر اوزرینه مؤسسدر . ایوم استعمال اولونمیان ۹۰۰ هیه ووغایف مسیحی کی ، چیجه و ژاپونجه نیک الفبا حرفلری یوقدر . بو دوت لسانک یازینک منشأ رسم یازیمیدر . رسم یازینی دیکه ، هر برکله بر شکل مخصوص ایه کوسولمک دیکدر . (بعضاً بر شکل ، مختلف کلملرک معنالری افاده ایدر) بوقییل شکلره (مصور فکر) دیرلر . مرور زمان ایه ، (مصور فکر) لیک عدم کفایتی یوزندن قرأتی تسهیل ایتمک و یازینی بر درجه یه قدر ، قاریشقیقندن قورنارمق ایچون (هجا ایشارلری) میدانه کنیره مشلدر . بونره ، اسملردن آکلاشیلدیجی وجهله نیک حرف دکلملر ایدر .

ایشته بو کونکی ژاپون و چین یازیلرینک اساسلری بوندن عیارلدر . آتیق بر تهره ، بو ایکی لسانده حرف یوق (مصور فکر) و (هجا ایشارلی) وارددر .

[مابدی یازین]
داراقون مدرسلردن
آرام فائوتی

چهنرشنه

۱۴ نیسان	۱۹۲۶
۱ شوال	۱۳۴۴

اوتوموبیل



هر نقطه نظر دن اک اداره لی آر

لاتین حروفاتی قبول ایتملی می، ایتمه ملی می ؟

نه لاتین صیامتتری، نه ده لاتین صیامتتری بزم

لسانغزک لهجه سنی افاده یه کافی دکلدیر.

فاضل محترم ولد چلی افندیگ آنکه تمزه و پردیکی جوابلر

طفل دل فنک کوروب عشقه افندره باشموردی
رب سسر زلا قصر رب محم بائیر

بزمده علیمدار اولدیغمدن طولانی بومقالی ترجیح
اچش دکلم . مقالهی تکمیل اولوق اطمنده
بولونانلر مقصدینی اوکره نیلر . [

اکرم بک افندی : برکده ، دیبور ، لسانغزده
بعض حرفلر وارد کره لایتمه ده بو قدر و بعض
حرفلری مثال اولوق یازدیور ، هسنی استغاب
ایته یور .

بوراده شکیب تکک مقاله سنده کی بر قره فی
حاطر لاتیم . او ذات دیبورکه : (لاتین) حرفلر دن
مقصد ؛ فرانسوزلر کندی لسانغزده کوره ایدور .
دولری یازی دکادر .

بشمی کی کورولن بو اختطاری باغنه حقیقه
لرزم وار . چونکه بو مسئله فی آسکلانلر دن عد
ایندله جمک بر خالی ذواتک لاتین حرفی مجتمده
فرانسوز الفبایی اوزرینه بیان . افکار ایتمک لری
حیرتله کوردم . معناده و جهله (ایوانه) دیم ،
کچدم . جوق آداملر - حتی طالب کی کورولسه لر
بیله - کندیلری تصحیح ایتمه بره سنی مسووللر .
اونکچون قارشیمده تام طالب کورمه دیکه تصدیق
توق ایدم .

طنجه مسئله شودرکه : لاتین حرفی - هیچ
اسکایزجه ، فرانسوزجه دوشونه دن- شوبله کوزدن
کچیره جکر . بلسکه بو یازیدن داها سوکره لری استفاده
ایدن روس ، بلغار ، ماجارلر یازدیورده سوزده جکر .
حتی مستشرقلرک آثار شرقی فی - تورک ، عرب ،
عجم ، هند ، چین ، تیببت الخ آثاری - درست
اوقویه بیلمک ایچین یایدولری اشارت لری ده تأمل کوزی
اوکنه قویه جفر . لاتین حرفی اساسی اوزره
چقنه حرف سن ، مکرر سن ، شاد سوزال ایله یازمه ، طباعته
آل و بر بر قایلده اولی اوزره تصور سن ، مکمل بر یازی
الفاظ و انتقاد ایده جکر . یوقه شوه آله بولونان
فرانسوز الفبایی او ؛ کندی لسانی بیله مکمل
یازمه بیلمک ایچین ایکیزه حتی اوچوز شکل اختراع یله
اونزله ده اولما یوق حرفلر دن بعضاری نه ، بلخاصه
صائتره اشارت لر بطیله آنجق ایفای وظیفه ایده .
بیلیور ، فرانسوزلرک - سندن دیر خارچنده اولور .
املا و قواعد عیالیق لری ، شواذ کایاتی بسط
و ایضاحه قاییشه حتی اولور سه ق صدن بزمه عدوت
نصیب اولماز ، مقاله منر رساله اولور . بو لسانده
اساطه سی اولان بر محققه املا و قواعد نی سوردم .
- کسد برمه جواب - دیدی : هر گه تک شکلی
آبری ، آبری بله ملی .

بلکه مبالغه لی اولان بر جوابه نظرآ عریجه تک ،
عجمه تک ، حالا بوکون صائله یازما سنده اصرار
ایتمکدن بوکونکی تورکجه تک املا و شواذلر دن فرقی
دکادر دیک .

اربابنه قارشی اطباب صایلیر سه ده بولسانه انسانی
بولونان اقلیت قله دن ماعدا اکثریت عظیمه منر
ایچنده - حتی هیچ اوقوب یازمه سی اولمایان اصناف
ورنجبر صنغ میانشده بیله - بو لاتین حرفله جدی
علاقه دار بولونان بر خیل و طنداشمن بولوندیغی
تماسلر نتیجه سنده آکلادیم جهله بومقالی عامه کیر
برطرزده تفصیلاتی یازمق ایسته یورم .

[مابعدی ایکنجی صحیفه ده]

یا کورده بولونان «تورکیات قونفره سی» مناصب یله
بزم مطبوعه نده ده «لاتین حرفی» مسئله سی تازه لندی
«آقسام» ک آجدینی «آنکیت» بو مسئله ده
صاحب صلاحات اولان عالمیز اجابت ایله دیار .
قونفره ده «کوبرولی زاده فؤاد بک» افندی
«تورکیه» نامه بک کوزل اداره لسان ایلمش
«مملکت مزجه» بو خصوصه و برلش برقرار اولما دینی
ایچین تورکیه تک رسمی نقطه نظری عد اولونامه سی
وبر سوته قهقه امکان بر ایلمه می ایچین مستنکف
قالدیغی ... «سویله مشدر» .

شبهه منر رسمی بر لساندن صدور ایدن بو چله
بزی جوق تأمین ایدر . یعنی «لاتین حرفی»
ویا «بازغیرک اصلاحی» مسئله سی بو ایله سنه لر دیزی
اوضارشان یازی و لسان و طباعت ازابیله صنایع
تقیسه منشی کی طولانی بیله علاقه دار بولونان
استادلر بزم میانشده علمی ، احاطه لی قرارلر و برله دیکه
ماچلا بوبله مهم و وطن شمول بر مسئله تک یازم
یاملاقی اتناجه قاییشیلمه یچقدر :

چونکه : بعض غرضلر ده «لاتین حرفی» عیالیق لری
اسکی حرار لری غیب ایتمدیلر . اونلر دن ده بر جوق لری
لهنه دوندیلر . شیده ی هر کس بو ایسته یور . بونک
منافی ، دیکرینک ، ضری سوز کورومنه کی بیاناتله
بوایشک امر واقع شکلی آلماسی تأمینه مصروف
بر لسان اوللابیلور .

بوترزده اداره لسانک کچن سنه لر ده بعض مسائل
ایچین نافع اوله جی ، مسئله فی مدرسه یه دوشورمه دن
مقصد حاصل اوله جی تصور اولونه بیلیردی .
بوکون «مملکت مزک» نغمه خادم هر هانکی فاندی
بمه حال آلوب تطبیق ایتک «تورکیه جمهوریونک
شعاری اولمشدر . یکانه و بیهمتا بیشواش :

«هر درلو تمالی و تنکله مستند اولنان مندرک
اجتماعی و فکری انقلاب خطره لری قیصالتان ماندر
بمه حال بر طرف ایندله ایدر .»

دیشدر . بنامه علیه : استعمالنده محذور بولونان
مأنیانه و عالمانه بر صورتده جانده فاندله لر معروض
اولان بو مسئله فی بقییر بوکه ، تبریح و پندیرمه قاییشیق ؛
عادتا اوزانه سنده بر محذور اوله جی ظن ایتک کی
مرشی اولبور .

براهلم بیر عشقه سنه لر دن بری وطنک بوشمه
علیمسته چایشانلر ده بیله کازی قادر بر قاج سوز
سویله سیدلر ، اونر ده ممنون اولسونلر .
وطنک هر قسم اولادی معظم و مقیم رئیس لرینک
والاده و جیره لری کی وطنی تمایلرینه بومه حال
امتثال ایده جکاری تردد دن وارسته در . فقط بوایش ؛
استعمال دن زیاده اعتدال مسئله سیدر ده اونکچون .

شیمدی بو یابده کوره بیله یکم مقاله لری شوبله
بر کوزدن کچیریم .
عمومی فکر پروتئولر دن زیاده ماده تعیین ایدرک
بیان ملاحظه ایدرک مقالاتی ترجیح ایدیورم .
مشهور «کمال» زاده استاد شهر منر علی اکرم
بک افندی ؛ اولا :

— بن لاتین حرفلرینک قبوله طرفدار دکلم
دیر برک سوزده کیردیور .

[چله معترضه ایلوق شونی عرض ایدهم که

لاتین حرفلرینه دائر

فالح رفقی بکه جواب

صوکره فضولی، نفی و عبدالحی حامدک اثر لرینی طبع اتمک و اوقومق ایچون انظار عمومییه وضع ایدیگز باقلم. قاج کشی اوقویوبده آکلیه جق؟! — لاتین حرفلرینک ماضیمزله هر درلو علاقه منری نه دن کسه چکنی صوربورسکیز. جواب بسیط. چونکه بکی نسل، ۱۳۰۰ سنه لک ادبیاتندن، تارخندن، علمی و فکری ماضیسندن خبردار اولیه چقدر.

۶ — لاتین حرفلرینک قبولی، اقتصادیاتنک بر فسنی عو ایده چکنه تعجب ایدیورسکیز. بونده تعجب ایده چک بر شی بو قدر، مسئله غایت طبیعیدر. زرا، عربی حرفلری استعمالی و مکتبلر مزده اوقونان عربجه و عجمجه چه درس ساعتلرینه هفته ده بر ساعت علاوه ایتدیکنز وقت بو مکتبلردن چیقانلره، عربجه و عجمجه متکلم ملنلر ایله مخاربه کیریشمک امکان و فرصتی ویرمش اولورز. تجاری مخاربه ایچون، اوزون بویلو معلوماته حاجت بو قدر. مقصد افاده هر امددر بو مکتبلردن چیقانلر، تجارتک کتیره چکی شوق سائقه سیله، جزئی برهمت و غیرتله مقصدلرینه نائل اولور. شیمدی مملکتک اقتصادیاتنک ملی الله کیمسی ایچون صرف غیرت ایدله بکندن، تجاره استتار و سائطی و برمک لازمدر. مصر، سوریه، فلسطین، عراق و عجمستان ایله تجارت مناسبترک انکشافنه یاردم ایدن عواملن بری لساندر. بوملک تارک اها ایله سیله تجارت مخاربه منی نأمین ایدن عربجه و عجمجه لسان قولایقلری حاضر ایکن، نه ایچون بوندن استغنا ایدلم؟! —

تجارتده آلمانلرک برنیدلرینی قبول ایدلم. آلمانلر، مشتری قازانق ایستدکاری ملنلرک لسانلرینی اوکره نیر و مشترینک آیاغنه قدر کیدرلر. ایشته تجارت روحی بوکا دیرلر.

۷ — سیاسیاتده لسان مسئله سی بر توجه، مسئله سی اولدینی معلومدر. بز بونی مملکت مزده مع التأسف تجریه ایتدک. اجنبی دولت لرک مملکت مزده لسانلرینی تدریس اتمک مقصدیله آچدقلری مکتبلر، جلب قلوب مقصدینه معطوفدر. حرب عمومی دن صوکره، پورتکیز ایله هیچ برملیت علاقه لری اولیان جنوبی آصریقا مملکتلرینک، توجهک ادامه سنه خادم لسان مفارقتی بوزندن، پورتکیزده بر قونفره طوبلادقلری معلومدر. بزه کلنجه، شیمدی بکی حالده، عرب حرفلریله عرب و عجم لسانلرندن آلدیفمز تعبیرات و اصطلاحاتک استعمالی و تورک علمنک، عرب و عجم علملرینه تفوقی بوزندن، تورک دارالفنوننک عرب و عجم ملنلرینک عرفان و حرفی اوزرینه اجرای نأثیر ایده چکی بدیهدرکه بو نأثیر توجهک تکوننه یاراز. بونی

• آقسام • غزته سنک لاتین حرفلرینه دائر آچدینی آنکته ویردیکنم جوابی • ملیت • غزته سنده نشر ایدیلن بر مقاله کرده تنقید ایدیورسکیز. اول امرده سنک لاتین حرفلرینه طرفدار اولدیفکنیزی و نهمده عرب حرفلرینه طرفدار اولدیفمی قید ایتدکن صوکره، مقاله کزه جواب ویرورم.

۱ — لاتین حرفلری استعمال اولنور ایسه، حال حاضرده کی تورکجه نیک فخر لکنه سناه، مملکتده، علمک افاده ایتدیکی بوکسکک و نام معناده عالم، منفکر یتیمز دیم و بو فکری اثبات ایتدیکنی ظن ایدیورم. جواب کزده: « سز بو ادعا ایله تورکجه نیک مستقل بر لسان اوله بیله چکنی و ملی لسان جریانندن بری میدان چقان بر برحق حقیقتلری انکار ایش اولیورسکیز. خاطر لارم که، ملی لسان دعواسی اورتیه چیقدینی زمان، عرب و عجم دیل لردن بکی کله لر آلمازسه ق، عرب و عجم تصریف و ترکیبلردن استفاده ایتزه سنک، تورکیه نیک ادبیاتنیز، ایتداتی بر لسان اوله جغنی ایشید بر دک» دبد کن صوکره، تورکجه نیک بر قاج صنعتکارک انده اینا نلیه جق قدر ایجه لدیکنی علاوه ایدیورسکیز. بن، بو بر قاج صنعتکارک یازیلرینی استهداف ایتدم. نیم لک زیاده تماس ایتدیکنم و اصرار ایتدکه اولدیم جهت، عرب حرفلریله یازلمش هان هان بونون ادبیات باخصوص اون بیکی متجاوز و کوندن کونه عددلری آرتقده اولان علمی تعبییرات و اصطلاحات جهتیدر. بن بو جهتی بیله رک سوبیورم، چونکه اشتغالیم و اون بش سنه دنبری بو مسئله لر ایله بالفعل مشغولم. کرک « تورکیه ده عربی و لاتین حرفلری و املا مسئله لری » عنوانی اثرمله کرک « آقسام » غزته سنده انتشار ایدن مقاله مله اثبات ایتدیکنم وجهله، حال حاضرده کی تورکیه من، تعبییرات و اصطلاحات علمیه وجوده کتیرمک قابلیتندن محرومدر. بو قابلیتی ویریکیز، یا خود بو قابلیتی میدان کتیره بیلن عناصر سیستمک ناخترار لرینی کوستریکنز، اوزمان حققی اولورسکیز. بو اولمادینی تقدیرده، تورکیه، تعبییرات و اصطلاحات علمیه نیک هیچ اولماز ایسه بوزده سکسانچی، عربجه و عجمجه دن آلمی مجبور یتنددر. علم اربابی بوسوزلری تأیید ایدرلر. عینی تقریک عجمجه ایچون وارددر. عجمجه، عربجه نیک معاوتی اولمق سزین، نام معناده بوکسک بر علم لسانی اولماز.

۲ — سزی، عربی و فارسیدن قلدشه حالنده طب، فلسفه تعبییرات و اصطلاحاتی آلمق دن منع ایدن کیمدر؟ بو کون قولاندیفمز عرب و عجم کله لری، بکی لاتین حرفلرله نصل یازیله جقه، سنک اصطلاحات کزیکیزی ده اوله یازارز و دیورسکیز. بو ممکن و قولای کورو و سکا که برابر غیر ممکندر. چونکه لاتین حرفلرینه طرفدار اولانلر، تصویلی بر لاتین

بن بوجهی بیلهرک سویلورم ، چونکه اشتقاقی بم
واون بش سنه دنبری بومستله لر ایله بالفعل مشغولم
کرك «تورکجه ده عربی ولاتین حرفلری واملامستله لر»
عنوانلی اثرمله کرك «آفشام» غزته سنده انتشار
ایدن مقاله له اثبات ایتدیکم وجهله ، حال حاضرده کی
تورکجه من ، تعیرات و اصطلاحات علمیه وجوده
کتیرمک قابلیتین محرومدر . بوقابلیتی وریکیزه
یاخود بوقابلیتی میدانه کتیره بیلن عناصر سیستمک
آناختارلری کوستریکیزه ، اوزمان حقل اولورسکز .
بو اولمادیقی تقدیرده ، تورکجه ، تعیرات و اصطلاحات
علمیه تک هیچ اولماز ایسه بوزده سکساتی ، عربجه
و عجمجه دن آلمی محبورینده در . علم اربابی بوسوزلری
تأیید ایدرلر . عینی تقریک عجمجه ، ایچون واردر .
عجمجه ، عربجه تک معاوتی اولمگسزین ، تام معناده
یوکسک برعلم لسانی اولماز .

۲ — «سزی ، عربی و فارسیدن قلیشه حالنده
طب ، فلسفه ، تعیرات و اصطلاحات آلمقن منع ایدن
کیمدر ؟ بوکون قولاندیغوز عرب و عجم کله لر ،
یکی لاتین حرفلرله نصل یازیله جقسه ، سزک اصطلاح
حاریکیزه ده اوله یازارز ، دیورسکز . بو ممکن
وقولای کورونسکه برابر غیر ممکندر . چونکه
لاتین حرفلرینه طرفدار اولانلر ، تصوتلی بر لاتین
حرفلی الفبا ایستیورلر . تصوتلی الفبا دیمک ، لسانن
(ث ، خ ، ذ ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ع ، ه)
حرفلری چیقارمق دیمکدر . احوالده ، بو طغوز
حرفدن بری یاخود ایکسیله یازلمش یاخود یازلمسی
ضروری اولان عربجه کله لر ، نصل افاده ایله
حکسکز ؟ هر لسانده ، اشتقاق واسطه سیله یاپیلان
کله لریک عددینک بیکره بالغ اولدیقی معلومکدر .
بو کله لریک جذرلری بیلنمز ایسه ، یاپیله جتی بیک کله لریک
معنالیقی ، اشتقاق اساسلریک تقداسدن طولانی ،
آیری آیری خاطرده طوتقی لازمدرکه «ده ، دهی
لر و سزیره زورلامق دیمکدر . حالبوکه ، اشتقاق
اساسلری دائره سنده یاپیلان کله لر ، خاطرده
طوتقی ، قولایدر .

۳ — دیورسکزکه : «کندی منبعلری دییات
وشعره ، یعنی ک ایجه فیکرلری واک درین حساری
سویله ، که کافی کان بر لسانله علم یاپیلاماق ادعایی
غریبدر . «ب مطالعه کتیره اشتراک ایده مم . چونکه
علمی اصطلاحات و تعیرات ، اوقدر چوقدرکه وکوندن
کونه او قدر چوغالبورکه اوللری ، آتیق قوتلی
و اصطلاحات میدانه کتیره بیلن وسائط و عناصر ایله
میجهز بر فابریقه یاپار ؛ حال حاضرده کی تورکجه منراو
فابریقه نی میدانه کتیره من . سزه کوچوک بر مثال
کتیره می : یکریمی سنه دنبری سرعته انکشاف ایدن
اسپور و اسپور نقلیات ما کنه لرینک تکنیک کله لرله
بو ما کنه لریک بیوک کوچوک اقسام مختلفه سزک
اسملری حاری تقریباً بیک صحیفه ک برلفت کنایی
موجوددر . بو کله لریک هیچ اولماز ایسه بوزده
آلتیمی یکیدر . هر مملکت بو کله لر ، غایت کوچوک
بر بدن ماعدا - کندی لسانته ترجمه طریقله
نقل ایدور . شیمدیکی تورکجه من ، بو ترجمه وظیفه سی
یاغنه قادر میدر ؟!

۴ — «اسلافک ، و فغانی اونونجا غمزه کلنجه ،
بو تطبیق دوره سنده اثرلر منری لاتین حرفلرله
باصدیرمی اوقدر کوچ بر شیمیدر ؟ «دیورسکز .
آثار اسلافی باصدیرمه تک مالی نقطه نظرندن کوچ
اولوب اولدیغی البته بندن ائی بیلورسکز . اصل
کوچلک ، لسانک تکنیکی جهتنده در . حرفلر تصوتلی
اولقدن و الفبادن طغوز حرف اخراج ایدلکدن

تأمین ایدن عربجه و عجمجه لسان قولایقلمی حاضر
ایکن ، نه ایچون بوندن استغنا ایده لم ؟!
تجارتده آلمانلرک بر نسیپلری قبول ایده لم . آلمانلر ،
مشرتی قازاعق ایستدکلری ملنلرک لسانلری اوکره نیر
ومشرتینک آیاغنه قدر کیدرلر . ایشته تجارت روسی
بوکا دیرلر .

۷ — سیاسیاتده لسان مسئله سی بر توجه مسئله سی
اولدینی معلومدر . بز بونی مملکتینده مع انأسف
تجربه ایتدک . اجنبی دولتلرک مملکتینده لسانلری
تدریس ایتک مقصدیله آجه قلمی مکتبلر ، جلب قلوب
مقصدینه معطوفدر . حرب عموییدن صوکره ،
پورتیکز ایله هیچ برملیت علاقه لر اولمان جنوبی
آسریقا مملکتلرینک ، توجیهک ادامه سنه خادم لسان
مقارتی بوزندن ، پورتیکزده بر قوغره طولادقلری
معلومدر . بزه کلنجه ، شیمدیکی حالده ، عرب حرفلرله
عرب و عجم لسانلرندن آلدیغوز تعیرات و اصطلاحات
استعمالی و تورک علمینک ، عرب و عجم علملرینه تفوق
بوزندن ، تورک دارالفنونک عرب و عجم ملنلرینک
عرفان و حرفی اوزرینه اجرای تأثیر ایده جکی
بدریدرکه بو تأثیر توجیهک تکوینته یازار . بونی
میدانه کتیره جک هر حالده لاتین حرفلری دکدر .

۸ — بو مسئله ده صوک سوزم بودر . عربی
حرفلری مانع ترقی دکدر . اصول تدریسه وافق
معلم یتدیرر ایسه ک ، ائی الفبا کتابلری باصنار
ایسه ک ، صواغزه خفیف تعدیلات و تورکجه کله لره
معدل صوائت اصولی ادخال ایدر ایسه ک ، عربی
حرفلرینه عطف اولنان زورانی یاری یاریه ایتر .
دارالفنون مدرسلرندن

آورام غالاتی

استقام . بو عملیه بی اجمال ایندکدن صوکره ، بزجه قبول ایدیله چک اولان لاتین حرفلرینک شکارلیله باصلمش قرائت کتابلری چو چوقله طاقیده جفز . پونلر بر آی طرفنده چاتر چاتر قرائت اوکره نه چکدر . پورایه قدر لاتین حرفلری طرفدارلری حقایدر . چونکه چو چوقله عربی حرفلریله یازیش کتابلرک قرائتی اعظمی اوله رق آتیق اوچ آیده اوکره نه بیلیر ایدی . پوده چو جفزلرک حسابنه ایکی ایلک بر کاردر مکندر . ایسته لاتین حرفلری طرفدارلرینک ایسوک و بلسکه یکنه دلیل پودر . بن مسئله بی بقدر بسط کوریمورم . مسئله عادی بر الفبا مسئله سنندن زیاده ، مملکتک عرقانی مسئله سیدر . لاتین حرفلرینک بتوز . فوایدن استفاده ایده بیامک ایچون اول باول ، تورکیه منی ، علمی تعبیرات ایجاد ایده چک بر حاله کتیرمک لازمدر . تعبیر دیگر ایله نساغزک اصلاحاتنه الفبا دن دکل نفس لساندن باشلامانی . عکسی تقدیرده لاتین حرفلری مملکتک جاهل قالماسنه یاردم ایتمکدن بشقه بر شیشه یاراماز .

بوجهتی ایضاح ایدهم .
لساغزده الفبا مسئله سی دیه آیریجه بر مسئله اوله ماز . بوکا املا ، اشتقاقی و تعبیرات علمیه سربوطدر که دردی بر برندن آرملاز بر « کل » تشکیل ایدر . صورتی لاتین حرفلی بر الفبا ایله بر درجه یه قدر املا مسئله سی حل اولور ، حال بوکه اشتقاقی و تعبیرات علمیه مسئله لری یعنی « علم » عامیله باتار . بومطالعهم عندی دکل ، علمیدر . بوراده « علمی » کلمه سی قوللانه بیلمک ایچون - هر درلو مساخته محویندن صرف نظرله - معلومانه و تجربه لرمه استناد ایدیورم . علمی لسانیه و علمی تصوتونه متعدد مختلف اجنبی لسانلره وقوف اولدقدن بشقه اون ییش سنه دن بری ، اشتقاقی و تعبیرات علمیه مسئله لرله مشغول اولقدیم . بناء علیه سوبله کتری اساسی و عملی مثاللر ایله اثبات ایده بیلیم .
۱ - بر آرائی اسکی بحریه نظارتی ترجمه قلمنده چالیشدم . بو قلم ، کوردیکی ایشک اونای اعتباریله تورکیانک اک مهم و کوزور بر قلمی ایدی . بوراده ترجمه هیئتیه کوزیاده اوغراشدیران ایکی لغت کتابی وار ایدی . بری مشهور فریب فایرینه سنک طوبالاندینی تعبیرات و اصطلاحات عسکریه بی جاری درت جلد لغت کتابیله (بو درت جلدنن ایکیسی آلمانجه - انکابزجه ، دیگر ایکیسی آلمانجه فرانسیزجه) تعبیرات و اصطلاحات بحریه بی حاوی ۸۰۰ صحیفه لک قوجامان انکابزجه - آلمانجه - فرانسیزجه - ایتالیانجه لغت کتابی ایدی . حال حاضرده تورکیه نیک بک بسط و بک دار بر لسان وینه حال حاضرده ، یارادیچی قوه میخانیکیه سیستمندن محروم اولدینی ایچون ، بو ایکی لغت کتابنک علمی تعبیراتنک هیچ اولمازسه یوزده سکسانی عربجه و بیجمجه کله لر ایله ترجمه اولور . شیمدی لاتین حرفلرینک استعمال و بالاده ساییلان طفوز حرفک لساغزده ن اخرج ایلدیکی فرض اولونسون . نه اولاجق ؛ هانکی لسان ایله بو عسکری و بحری تعبیراتی قوللانه جفسکز ؟ تورکیه ایله ی ؟ قابل دکل ، چونکه تورکیه منی بک فقیردر . او حالده مملکتنده متفنن عسکری و بحری ضابطلر بولنا بجه و عالم عسکری متخصصلر اولیه جقدر . چونکه لاتین حرفلری بوکا مانع اولاجقدر .
۲ - اوزته ده ، بر فلسفه لغت کتابی موجوددر . تعبیرات علمیه سنک هیچ اولمازسه یوزده سکسانی عربجه و بیجمجه در . لاتین حرفی قبول اولورسه ، مملکتنده ، (۱) نومروده ذکر اولنان اسبابدن طولانی ، فلسفه نیک اوقونسی غیر ممکن اوله جقدر .
۳ - وقتیه معاوی بولندیم آلمان پروفیسوری غ . بر غشتره سه بک ایله برابر تصوته دائر اوزون بر تتبع یازدق . بونتمده ، هیچ اولمازایسه یوزده سکسانی عربجه و بیجمجه اولقی اوزره ، درت یوز کله واردر . لاتین حرفلرینک قبول اوزرینه (۱) نومروده ذکر اولنان اسبابدن طولانی ، مملکتتمزه تصوت عمنک کیرمی مکنز اولیه جقدر .

دین مطالعه ، اجتهادات ، اقتصادیات ، روحیات و سائر علملر حقتنده وارد اولدیفندن ، لاتین حرفلری ، باشنده دارالفون اولقی اوزره ، حربیه بحریه کتبلری داخل اولدینی حاله ، بتون عالی

آیات ایدهم :
۱ - فرانسه . فرانسیزجه الفبا ، تورکیه مفصل الفبا دن ده زوردر . فرانسیزجه املا ، حال حاضرده کی تورکیه املا دن قولای دکندر .
۲ - انکابزجه . انکابزجه قرائت و املا ، بعض احوالده تورکیه قرائت و املا قدر زور و بعض احوالده ده زوردر .
۳ - ژاپونیا . ژاپونجه ده حرف یازیمی بقدر . ژاپونلرک یازیمی قسماً رسم یازیمی و قسماً بیجا یازیمی درک قوللاندیمز یازی به نسبت قبول ایتمز ایلمک ایکی دولت قرائت و املا زورانی یوزندن حجاب ایلمیله مشغولیم ؟ یا ژاپونیا نه دیر ؟ یازیمی رسم یازیمی اولان ژاپونیا ایله یازیمی حرف یازیمی اولان اسپانیا آره سننده بر مقایسه یانه ق ، ترقی اسپانیا ده دکل ژاپونیا ده کوزور . بوندن آکلر شیلور که ترقی مطلق لاتین حرفلری ایله الله ایدیله منی . بو نقطه نیک حقیقی تظاهرا ایتدکن صوکره ، لاتین حرفلری طرفدارلرینه بر جواب اولقی اوزره ، لاتین حرفلرینک فایده لرله ، ضررلری تثبیت ایدهم .

فوائدی بولدرز :
۱ - لاتین حرفلری ، بر چو چوغه ، قرائی بر آیده اوکره دیر (عربی حرفلری ایکی یا خود اوچ آیده)
۲ - املا مشکلاتی اولقسزین ، عالمه وایش مکتوبلری سهولته یازدیور .
مضرلری بولدرز :

- ۱ - تالی تحصیلک بوکسک قسمله عالی تحصیلک سهولتدر .
- ۲ - مملکتنده متفکر بنشدریمکه مانع اولور .
- ۳ - اسلافک مؤلفاتی او بولدر .
- ۴ - ماضیمز ایله اولان هر درلو وابیگی کسر .
- ۵ - کندی بنشدریمه چکی لاتین حرفلی نسلی کتابسز بر اقیور .
- ۶ - اقتصادیاتنک بر قسمنی محو ایدر . بوجهت محتاج ایضاحدر . حدودنک بر طرفنده ساکن قوم مشولرمن و قوم مشولرمن و دیگر طرفنده ساکن قوم مشولرمن بیجمجه قونوشدق لردن و قوللاندق لری یازی عربجه یازی اولدیفندن ، بزده لاتین حرفلری قوللاندینی تقدیرده ، آره مزده تجارت مغایره سی و سائلی ساقط اولور .
- ۷ - عربجه یازی بی قوللانا مملکتلر ایله تورکیه آره سننده بر یانچیلان حصوله کتیرر . بوجهت محتاج ایضاحدر . یازی بر لکی و لسان مغایرتی ، مانع آره سننده بر توجه او یاندیرر . بوتوجه بزیم ایچون قیمتلیدر . بزده اسباب سیاسیهدن طولانی ، توجه محتاجه ، چونکه سیاسی دشمنلرمن چوقدر ، چونکه مملکتنم غایت کوزل و زنگیندر . اوکا کوز دیکن چوقدر .

بومهم مسئله نیک حلی ایچون نه یامالی ؟
۱ - عربجه الفبا یه بک حقیف تمذیلات ادخال ایتملی (بوتعدیلاک نوعی اثرمک برنجی فصلنده بر تفصیل ایضاح ایتمم) .
۲ - قولای ، و رسملی الفبا کتابلری ، مسابقه ایله ، یازمالی .
۳ - معلملره الفبانک اصول تدریسی اوکرتک ایچون ، الفبا اصول تدریسه واقف سیایر معلملر تعیین ایتملی .
۴ - اصول تدریسی ضعیف اولان معلملره بر نوع رهبر اولقی اوزره ، حرفلرک انفصال و اتصال خصوصلرینه عابد قواعدی ترتیب ایده رک بولری نوط صورتنده ، الفبا ، کتابلرینک زیرینه درج ایتملی .
۵ - ایلمک قرائت کتابلری ساده تورکیه ایله یازمالی .

- ۶ - معلم مکتبلرینک عددی چوغانمالی
- ۷ - تورکیه کله لک کانه سنه صوات ادخال ایتملی
- ۸ - لسانی آتیق یازمالی
- ۹ - کوچوک کولر ده معارفک ترقیسه لخادم اوله جق و سائلی احضار ایتملی .

لاتین حرفلرینی قبول ایتله می ، ایتمه ملی می ؟

لاتین حرفلرینک قبولی ، کله لرك تلفظنی تسهیل ایده جکنی ادعا ایدنلر یا کیلیورلر

غظه سرای لیسهمی ادبیات معلمی ابراهیم نجیمی بک آنکه تمزه جوانی

غظه سرای لیسهمی ادبیات معلملرین و محرومیدن ابراهیم نجیمی بک لاتین حرفلری حقدنه آچدیغیز آنکه آنیده کی جوانی و برمشدر :

— برسته دن فضله اولور ، بویه برمشله ، معلملره ائلا اصلاحاتی حقدنه ایراد ایدیلن بعض سؤالرک مذاکره سی وسیله سبله یته موضوع بحث اولمشدی . اوزمان بعض آرقداشلر ، تورکیده قوللانیلان عربی و فارسی کله لرده داخل اولارقی هر حرفی برصالتله یازمق اصولی ایلری به سورمشلردی . بونک قبولی مشکل رلایغنی ، حتی بوکا نسبتله بلسک لاتین حرفلرینی قبول ایتدیرمک داهانولای اولایله جکنی سوبله دم . ظن ایدرم بونک ایچوندرکه نئی برآز لاتین طرفدارای دیبه طانیانلر واردر .

حالبوکه بو مطالعه دن اعل مقصدم ، جهیت مؤسسه سنده برلشمش بریازی طرزینک آئی اولارقی داکشدرلمسی عمومک قبولنه اقتران ایده مه یه جکنی آکلایغدی .

یازی و املا دعوامی ، بلسکه یاریم عصر دن فضله بزلی اشغال ایدیلور . بر طرفده اصلاح حروفیلر دیکر طرفده اسک و یکی املاچیلر ، بر طرفده لاتین حروفیلری وار .

لاتین حرفلرینک قبولی ، اسم حاصلری قولای اوقونئی ایچون فائده لی اولاییلر . فقط بوکا مقابل ، نازمزی اوزون و چوق دفعه یته حقیقی تلفظ دن اورق برشکله کونورسه ده قوتله محتملدر .

عرب حرفلری سالی لسانلره کوره یابیلش بر قلیشه در . بونی آری جنسه منسوب اولان فارسی به و اورادنده اورال - آلتای قاناسنه منسوب اولان تورکیجه به اویدورمشلر . بوطاقیق ، هنوزتام اولامشدر . خصوصیه صائیلرک مختلف شکلرده اوقوندنی حاده ، صامت صدایه ده مالک بر حرف ایله یاریلاری اورتاده کی مشکلاتک باشلیجه سنی تشکیل ایدیلور .

لاکن لاتین حرفلری ده هندو - آوروپائی لسانلر ایچون ، وجوده کتیرلمش بر نلیشه در . اونی بزم دیلمزه اویدورمق ایچون یته برطاقم تبدلر یا پاچقز «ج ، چ ، ش ، صاغیر کف» کی بی بعض صدالر وارکه بونلره لاتین حرفلرینه مقابل بونی ، اویدورمه متوقفسدی . لاتین حرفلرینی بعض اشارتله تغییر ایده رک کندی لسانلره توافق ایتدیره جکسه ک ، بونی داهان قولایله تورک لریک یدیوزسنه دن بری قوللاندلری شیبه دیکی حرفلرده ده یابایلیر .

« لاتین حرفلرینک قبولی تلفظی عیناً تثبیت ایدر » ادعایه سنی دوعرو بولامایورم . بر دفعه تلفظ ، هر طرفده باشقه باشقه دروهو آن ده تحول ایتکده در . بون بر عطفه ده کی تلفظه کوره وضع ایده جکمز شکل تلفظیه فرقی اولان دیکر منطقه به اوغایاجنی کی ، یارین تلفظ شکلی داکشهرک یته بازی ایله تکام آراسنده مر فاصله ظهور ایده بیلیر .

تورکیه التصاقی برلساندر . بوتون اشتقاقلری لاحقه لرله یابیلیر و تورکیجه به مخصوص اولان صوتات آهنگی قاعده سی ، لاحقه تک حرکتی و لاحقه یی اصل کله به ربط ایدن حرکتی بضاً ادرت ، بضاً آئی شکله تعیین ایشدر . بونک ایچون اکثر یا اوجر کله لر یازمه لزوم کورمه یز . مثلاً ماضی لاحقه سی اولان (دی) «di» ، «du» ، «dy» ، «du» ، «dy» دیبه درت شکله اوقونور . فقط بونی درت شکله یازمه لزوم یوقدر . چونکه آهنگ قاعده سنجه بو لاحقه دن اولکی حرکت «a» ، یاخوده «y» [یا بیکز] ایشته براده مثلاً «قیردی» کله سنده کی قالیق امره صائیه ده لاتین حرفلرینه مائلی اولمایان برحرف [ایشته لاحقه تک حرکتی «y» ، «ç» یاخود «i» ایسه لاحقه تک حرکتی «i» ، «o» یاخود «ou» ، «eu» ، «ou» ، «u» ، «u» در .

لاتین حرفلرینک قبولی بو بسیطلکی لزومسنز بره اورتادن قلدر اراجدر .

اجنبیلر قولای اوکره سین دیبه برلسانک حروفی داکشدرلر یکنی شده یه قاناز هیچ ایشته دم . بوکون اجنبیلرک اک چوق اوکرندیک لسانلر ، املا لری اک قولای اولان لسانلر دکل . هر کس ، انکایزجه ، فرانسیزجه ، اوکره نیور . کیمسه مثلاً «پورتکیزجه» اوکره نیور . بین الملل اقتصادروابطی ، اجنبیلری لسانلری اوکرنک احتیاجنده بولوندورورسه اجنبیلر بویه ده یازسه ق یته تورکیجه اوکره تیرلر . عمومی عبارته ائناسنده بعض آلمان بروضورلرینه تورکیجه ی اوکره دم و یازیدن دولایی بو بوک بر شکایتلری ایشته دم .

لاتین حرفلرینک قبولدن سوکره و حتی قولی ایچون لسانده قوللانیلان بوتون کله لر ی جامع برافت ولسانک بوتون قاعده لرینی حاوی بر قواعد کتایی یابیلیمق لازم کله چکندن بحث ایدن بعض آرقداشلر وار . فکریمه بویه لغت و قواعد کتایی یابیلدقدن سوکره بوکونکی حرفلرله ده یازی شکلاری تثبیت ایدایش اولاییلر .

تورکیجه ده داهان لسانک کندی قاعده لر ی بیه قواعد کتاییلرینه کیمه مشدر . ده کی قواعد کتاییلری یا عرب صرف و نحو دن ، یا فرانسیز غرامریندن آتشدور . مثلاً بزده ماضی «شهودی ایله ماضی نقلی صیغه لرینک» ایکنسی ده بسیط دیبه صایازلر ، حال بوک برینک تعریف لاحقه لر ی پالکز ضمه لرلدر ؛ دیکرینک فعل جوهریلدر . یعنی ماضی نقلی صیغه سی و حتی ماضی «شهودی» شرط و امر صیغه لر دن ماعدا اولان بوتون صیغه لر فعل جوهری ایله تصریف اولور . تورکیجه تک صرفی ، آلمان مستشرقلرینک اسک ی تورک لهجه لر ی ایچون یابدلری کی کندی بیه سنک تدقیقوله تدوین اولونمایدر . لسانک بیه سی ، کله لرك استفادلری تثبیت ایدیلدن املایی قطعیلشدیرمک صو اوستقنده بنا یاقنی کیی اولور . هله املاک تثبیتی ایینی حرف داکشدرمکله باشه چقارمق بکا چوق بعد کابور .

لاتین حرفلری قبول ایتملی می ، ایتمه ملی می ؟

مجار پروفیسور لر ندن « غومبوتس زولتان » لهجه نك واملانك اصلاحنی توصیه ایدیور

بو پروفیسورده کوره لاتین حرفلری نك قبولندن زیاده موجود
حرفلرنی اصلاح ایتمک دها موافق اولاجقدن

علاقه کزی کسه من ، دده لر یکرک اثرلندن بنه
استفاده ایتمش اولورسیکر . بوهر ایتمی مدرک بر
ملت ایچون انک مهم بر مسئله در .

۱ — تورک دیلنده قاج سس وارد . بونی
تبیث ایتمک لازمدن . بوندن صوکره بو سسلرک
غددنجهده حرف یاپارسیکر .

۲ — آیکزده عرب حرفلری نك بر چوقلری
فضله در . سز عربلرک حرفلری کندی دیلنکره
کوره دکل عیناً قبول ایتمسکر . بناء علیه بونلرک
ایچندن فضله لرلی (متلاع حرفلی هیج بر تورک
بر عرب کبی تلفظ ایتمه من . چونکه تورکجهده بوله
بر سس بوقدر . هر تورک اونی «ح » صداسیله
سویلر .) آتیکز .

۳ — حرفلری کرک شکللری بکن مرتبه
بسیطلشدیریکر . یعنی باشده ، اورناده ، نهایتده
باشده باشده شکلرده دکل ، یالکر بر شکلده
بولورسون .

ایشنه بو اوچ اساس داتره سننده چوق اولاجه چی
مقصدیکزه ایسه دیکنندن فضله موافق اولورسکر .
عالملرجه صدقدرکه برانکیز چوچونی بر آلمان
چوچوغندن دها کچ اولارک یازی بزمی
اوکره نیر . چونکه یازی لرلی انکیزلر تلفظ
ایتمک لری کبی یازمازلر . ایسه بوکوچلک چوچولره
کچ اولارک یازی اوکره نیکده در . فقط بوکوچلک
رغماً انکیزده اوقومه یازمه بیلرلر یازی لرلی دها
قولای اولان ملنلرده کبی اوقومه یازمه بیلرلرک عددندن
دون دکلدر . یازینک قولایلی وکوچلکی تعیم
ایتمه سته هیج بر زمان سبب تشکیل ایله نه قدر کوچ ده
اونی معارفده اساسلی تشکیلات ایله نه قدر کوچ ده
اولسه - که یازیکز بوشکاده دخی انکیزلرک یازسی
قدر کوچ دکلدر . تعیم ایتمه بیلمکده در .
کلهچک یازیمده پروفیسور دوقتور قوتوشک
فکرلری یازیم .

بودایشنه : حسین ناهق

۱ —
بکن کون تصادفاً انه بکن «آشام» غزیه سننده
لاتین حرفلریته دائر بر آنکه نه جوانی اوقودم .
بو آنکه نه بنده کندی فکرلری یازیمه قرار بوردن .
بالآخره بوندن صرف نظر ایتمه کوره آوروپانک انک
بو بونک لسان عالملری نك فکرلری یازمی دها مناسب
کوردن . ایلمک مساجمت ایتمدیکم ذات طبعی غومبوتس
زولتان در . اولو بونک عالی قارلری به طایفه قی ایسترم .
غومبوتس زولتان ماجار علم آفاده سسی اعضا سنندن
دارالفنون ماجار دبی مدرسی ولسانچیلرک انک
بو بویکدر . فین - اوغورجمتی نشر یانندن اولارک
هلستنه فورسده ماجارجهده کبی بولغار تورک کله لرلیته
دائر برجلد انک اثری انشار ایتمدی کبی ماجار دبی
حقننده بوراده برر برر صایا به جم صوکره درجه
قیمتی تدقیق لری انشار ایتمش اولوبه هنوز هیج
بر لسانده بولونایان ماجار دبی نه بولوروی
لغتی مه لیخ یاوش ایله برابر یازمه قده درلر . غومبوتس
بوتون عالمک تصدیق ایتمدی وجهه ماجارستانک
حتی آوروپانک انک بو بونک لسان عالملرنندن . ایسه
بزم لاتین حرفلریته دائر فکرلری بوجه آنی قل
ایدیورم :

۲ — اوت ... ایتمدیکمه کوره لاتین حرفلری
قبول ایتمک ایسه بومشسکر . لکن بوراده علمی
بر دوشونجه نك حاک اولادینی ظن ایدیورم .
چونکه اگر علمی نظر دفته آلیورایسه کن بو (یعنی
لاتین حرفلری قبول) سزک ایچون هنوز غیر قابلدر .
مساعده کزله بو غیر قابل اجرا اولان کوچلکلری
کوسترم : اولو حرف قبول ایتمه دن اول هر لسانده
اولدینی کبی بر بوسکک لهجه کن اولایدنر . آلمانلرک
فرانسزلرک و دیگر قوملرک اولدینی کبی بر چوق
خصوصی لهجه لر آره سننده مشترک اولان بر عمومی
لهجه واردنر . بوسزده هنوز بوقدر بو بونک ایچوندرک
بر آنادولوی تورک بر اورنا آسپالی تورک ایله
کوچ آکلاشابیلر . بناء علیه اولو بر عمومی صورتده
قوتوشولان دبل یازا بلسکر . باقیکن سزه بونسنز
صرف قبول ایتمک نه قدر کولونج اولدینی کوسترمه من .
آناچار ایلمده مختلف لهجه لر واردنر که بونلر آره سننده
مهم وچوق شایان تدقیق فرقلر واردنر . بناء علیه
یازیکزی یعنی قبول ایتمه چککن لاتین حرفلری
هانکی لهجه اوزرینه یازا چسکر . مثلا استانبول
لهجه سننده « a » تلفظ ایلمدن سس آیدن لهجه سننده
« y » و قسط موئی لهجه سننده « o » تلفظ اولور
ایسه سز هانکی صلاحیتله بونلرک هینسی بر تورلو
تلفظ اجبار ایتمه چککن؟ ایسه بوکا بناء یازا چکن
یازی فونه نیک بر یازن اولاماز .

سز یازیکزی دیکلیدرجه چککن وقت ایکی جهت
نظر اعبارده آلمه مجبورسکر . یازی یا فونه نیک
ویا نه بولورویک اولایدنر . فونه نیک اولاماز چونکه
سزک ایتمکده سزک ایتمکده سزک ایتمکده سزک ایتمکده

پوتون عالمك تصديق ايتديكى وجهله ماجارستانك
حتى آوروپانك اك بويوك لسان عالمي ديدنر . ايشته
بزم لاتين حرفلرينه دائر فكري ليرى بروجه آنى نقل
ايدبورم :

— اوت !.. ايشته ديكيمه كوره لاتين حرفليرى
قبول ايتك ايشته بومشسكز . لکن بوراده علمى
پر دوشونجه نك حاكم اولمايدى ظن ايدبورم .
چونكه اكر علمى نظر دفته آلبوراييه كز بو (يعنى
لاتين حرفليرى قبول) سزك اچون هنوز غير قابلدر .
مساعده كزله بوغير قابل اجرا اولان كوچلكارى
كوستريم : اولاحرف قبول ايتمه دن اول هرسانده
اولدنى كى بويوك لهجه كز اولمايدر . آلمانك ،
فرانسولرک و ديكر قوملرک اولدنى كى بر جوق
خصوصى لهجه لر آره سنده مشترك اولان بر عمومى
لهجه واردر . بوسزده هنوز بو قدر بويوك اچوندر كه
بر آنادولولى تورك بر اورنا آسيانى تورك ايله
كويچ آكلاشايلير . بناء عليه اول بر عمومى صورتده
قونوشولان ديل باقاليسكز . باقيكز سزه بونسز
صرف قبول ايتمه نك نه قدر كولونج اولدنى كوستريم .
آناطوليلرده مختلف لهجه لر واردر كه بونلر آره سنده
هم و جوق شايان تدقيق فرقلر واردر . بناء عليه
يازيكزى يعنى قبول ايدم چككيز لاتين حرفليرى
هانكى لهجه اوزرينه يازاجسكز . مثلا استانبول
لهجه سنده « a » تلفظ ايدىيان سس آيدىن لهجه سنده
« y » و قسطه ونى لهجه سنده « o » تلفظ اولور
ايسه سز هانكى صلاحته بونلرک هيسنى بر تورلو
تلفظه اجبار ايدم چكسكز؟ ايشته بوکا بناء باياجكز
يازي فونه تيك بر يازى اولماز .

سز يازيكزى دكيشديره چكسكز وقت ايكي جهتي
نظر اعتباره آلمه مجبورسكز . يازى يا فونه تيك
ويا نه بولور تيك اولمايدر . فونه تيك اولماز چونكه
مشترك بر لهجه كز بو قدر . اولسه اولسه نه بولور تيك
اولاج قدر . بونى ده لسانكز بيه سنه كوره بايايلىك
هان همان امكان خارجنده در . سوكره لاتين يازيسى
سزك ديلسكز ده كى صدالرى ضبطه كافي دكلدر .
سزده بر جوق صدالر واردر كه بو صدالر لاتين
حرفلرله قيد ايديله من . بونلرى نه باياجسكز؟ هايدى
ديهلم كه « چ » حرفى ذاتاً صوت اعتباريله اصلاً
t و s صدالردن سر كيدر .

بناء عليه ts اولارق بايارز . فقط « شى »
وسائره كى ده بر طاقم حرفلر واردر . ايشته ديكيمه
كوره بزم (يعنى ماجارلرک) حرفلر بزمى قبول ايتك
ايشته بومشسكز . فقط بوده سزك ضرر كزه اولور .
چونكه بزمه بو كوچلكار قارشينده قالارق ايكي
حرفى برلشديروب بر سس باعشسز . مثلا « سى »
حرفى بزم sy اولارق يازارز ؛ سزك بونى بوسورته
قبولكيز بر آز كولونج اولمازى؟ بزيازمى عصرلردن
برى قبول ايتدك .

قبول ايتديكمز وقت بر يازيمز بوق ويا پك
ابتدائى و تعميم ايتمه مش بر خطمز واردى . سز
ايسه بو وضعينده دكلسكز . سزك عصرلرجه
قوللانديكيز بر يازيكز واردر . اوت !.. بيازيكز
بوكون صوك درجه قنادر . فقط بونى تكامل
ايتديره رك مدنى بريازى باعق هم ممكن همده
قولايدير . بونى آوروپالى عالمه صراجهت ايتمه دن
كندكزده باياسلرسكز . بوسورته ماضيكزله ده

استطشديريكز . يعنى باشيه ، اورناده ، هاستنده
باشقه باشقه شسكالرده دكل ، يالكر بر شسكالده
بولونسون .

ايشته بواوچ اساس دائره سنده جوق قولايجه جق
مقصديكزه ايشته ديككز دن فضله موفق اولورسكز .
عالمرجه . صدق قدر كه برانكيز چو جوقى بر آلمان
چو جوغندن ده كچ اولارق يازى بزمى
اوكره نير . چونكه يازيليرى انكيزلر تلفظ
ايتدكارى كى يازماز لر . ايشته بو كوچلك چو جوقله
كچ اولارق يازى اوكره نيكده در . فقط بو كوچلك
رغم انكلكزه ده اوقومه يازمه بيللر يازيليرى ده
قولاي اولان ملترده كى اوقومه يازمه بيللرک عددن دن
دون دكلدر . يازينك قولايلى و كوچلكى تعميم
ايدمه سنه . هيچ بزمه مان سبب تشكيل ايدم من .
اونى معارفده اساسلى تشكيلات ايله نه قدر كوچ ده
اولسه - كه يازيكز بوشكالده دخى انكيزلرک يازيسى
قدر كوچ دكلدر . تعميم ايدم بيلمكده در .
كلهچك يازيمده پروفيسور دوكتور قونوشك
فكرليرى يازاجم .

بود ايشته : حسين ناهق

لاتین حرفلرنی قبول ایتلی می ، ایتمه ملی می ؟

تورکجه نك تداول ایتدیکی حرفلر اجتماعی بر مؤسسسه در ، بومؤسسسه لر د کیشمز وجمعیته کچیره جکی تحوللره کوره تعدیل واصلاح اولنور

دارالفنون مدرسلرندن خلیل نعمت الله بک طرفدار اولادیغنی سویلیور

تابع ، انضباط آتیه آلتش برحادثات رصمه سی
حائده اوله رق تورکجه مزعلمی بر صورتده تشکل
ایتمش اوله جقدر . [بالطبع عینی زمانده لغت ده
تدوین ایدلمش اوله جقدر .]

بوصورتله تعیین ایتمش لفظلرک بنیه سی ،
شخصیتی ایسه طبیعی بر نتیجه اوله رق املاسی
میدانه قویه جق ، وطبقی متکمل لسانلرده
اولدیغنی بی تورکجه کله لکده مضبوط ، لایتغیر
شکلاری تعیین ایده جکدر . بوشکلله ایجاب
ایدن اصلاح وتعدیل ایشی ده اووقت متخصصلر چه
وجوده کتیر یله جکدر . [۱]

بویوللردن کجه دن ، بو اصوللر طونوله دن
یا ییله جق هر نوع حرکتلر ، هر تورلو تشبیلر
عقائمه محکومدر . چونکه غیر علمیدر .

کورو لیور که املا حقیقده طونوله جق علمی
بول ، منطقی اصول بوانجه حرفلری د کیشدی بر مک
کی تشبیلره قالمق علمک کوستردیکی بولک
عکسنه ببول طونمق ، معروف تعبیرله « آفتی به
کوره ک چکمه کدر . »

حصوصیله بویله بر حرث مسئله سنده غیر علمی
بر بول طونوله جق اولورسه شمده شیکی
ایتمکده اولدیغمز قارغشعلق اووقت تام بر
آنا رشی حالی آله جق واراق « هیچ املا به
کیله جک اولان » لسانلری یازمه ده اوقومه ده
هر کس بوتون بوتون شاشیروب قاله جقدر .
اوقور یازار عددینی بوتون بوتون آراته جق
اولان بویله بر حرکت ، علم لسانیه سویلک
لازم کلیرسه ، « اجتماعی برضالات » دن باشقا
برشی دکلدرد .

۱ لاتین حرفلری حقیقده جدیدمز انکه دارالفنون
مدرسلرندن خلیل نعمت الله بک شو جوانی کوندره شلردر .
طرفدار دکلم . چونکه شمده بی قادر
لاتین حرفلرینک قبولی حائده میدانه کله جک
قائده لره دائر در میان اولنان سوزر آراسنده
هیچ بر جدی ، علمی فیکره تصادف ایتدم .
ذاتاً بو کون تورکجه نك تداول ایتدیکی حرفلر
- منشا ی نه اولورسه اولسون - اجتماعی بر
مؤسسسه در ؛ اجتماعی مؤسسسه لر ایسه د کیشمز ،
یا لکر جمعیته کچیره جکی تحولله کوره اصلاح
وتعدیل اولنور .

اول امرده شونی قید ایدیم که لاتین
حرفلرینک قبوله ذهناری اماله ایسه هر کسک
کوردیکی ، معروض قالدیغنی بر حادثه واردر که
اوده املا مزدر . فقط در حال شونی علاوه
ایدیم که املا مسئله سی حرف مسئله سی دکلدرد ،
دوغرو دن دوغرو به لسان مسئله سیدر . یا خود
دیگر تعبیرله ، حرف مسئله سی املا مسئله سیدر ،
املا مسئله سی ده لسان مسئله سیدر .

بو کون املا مزک قاریشیق ، قاعده سز ، کلیشی
کوزل اولسی لسانمزک ، یعنی املا مزک عرض
ایتدیکی کله لک هنوز قاعده دن خارج انضباط سز
برحاله اولسی نتیجه سیدر .

بوده طبیعیدر . علم ، منطق نقطه نظرندن
کریک طبیعی ، کریک اجتماعی اولسون بوتون کونی
حادثه لر اوچ دورده بولنورلر : قبل المشاهده
دوری ، مشاهده دوری ، قانون دوری .

بویله علم کوزیله باقیله جق اولورسه اجتماعی
حادثات نوعندن اولان لسانمز بو کون هنوز
قبل المشاهده دوری ، مشاهده دوری ، قانون دوری

اول امرده سنونی فید ایدیم که لایین
حرفلرینک قبولته ذهناری امله ایس هر کسک
کور دیکی ، معروض قالدینی بر حاده واردرکه
اوده املا مزدر . فقط در حال سنونی علاوه
ایدیم که املا مسئله سی حرف مسئله سی دکلدر ،
دوغرو دن دوغرویه لسان مسئله سیدر . یا خود
دیگر تعبیرله ، حرف مسئله سی املا مسئله سیدر ،
املا مسئله سی ده لسان مسئله سیدر .

بو کون املا مزک قاریشیق ، قاعده سز ، کلیشی
آوزهل اولسی لسان مزک ، یعنی املا مزک عرض
ایتدیکی کله لک هنوز قاعده دن خارج انضباط سز
بر حالده اولسی نتیجه سیدر .

بوده طبع سیدر . علم ، منطق نقطه نظر دن
کرک طبیعی ، کرک اجتماعی اولسون بوتون کونی
حادثه لر اوج دورده بولور لر : قبل المشاهده
دوری ، مشاهده دوری ، قانون دوری .

بویله علم کوزیله با فیه جق اولورسه اجتماعی
حادثات نوعدن اولان لسان مزک بو کون هنوز
قبل المشاهده دورنده در . بناء علیه هنوز قانونی
قاعده سی بولنماش حادثات زمهره لری کبی
قارغشه لقی حالنده ، خوا حالنده در . شو قادار که
بو قارغشه لقی حالی ، شعور لی بر انضباط سز لقدر
وبوندن اول یا عبرت بجه دن یا خود فرانس مزجه دن
اکرمتی اوله رق آلتش اولان وبالطبع بزه
تماماً یا ناجبی بولان قاعده لره کوره - کویا -
انضباط آلتنه آلتش اولان لسان مزک اودورده کی
شعور سز انضباطنه مقابل شمعی شعور لو
بر انضباط سز لقدر .

بودورده ، یعنی بو شعور لو انضباط سز لقدر که
نفس لری مشاهده یه دوغرو کوتورن اجتماعی
بر جبری تضمن ایدر . ایشته بزیمز شمعی
بو اجتماعی جبر آلتنده مشاهده یه دوغرو بر
هیجان حس ایدیورز . حرفلری تبدیه
قالتشحق کبی تشبیلر چابالامه لر هب بو
هیجانک اثر لیدر .

بو هیجان لسان متوغلاری ، متخصص لری
حرکت کتیره کتیره جک و بو صورتله شعور لو بر مشاهده
باشلایه جقدر . مشاهده دوری ایسه قانون دورینه
دوغرو اولان متمادی بر حمله دن باشقه برشی دکلدر .
بویله لسانک مشاهده آلتنه آلتسی ، صرف
ایدیله جک جه دلر نهایت تور کجک نك اوز قاعده لری
آرایه جق بوله جق ، و هر کله نك اصلی ، کوکی ،
کپردیکی اشتقاق لر ، استحال لر ، اوغرا دینی
تکامل لر نتیجه سی اوله رق کله نك بو کون وجود
بولدینی بنیه سنک ، شخصیتک آلدینی شکل
تشدت اولدقدن صو کره ، ثابت قاعده لره

بولور دن کجه دن ، بو صولر طونوله دن
یاسیله جق هر نوع حرکت لر ، هر تور لو تشبیلر
عقامته محکومدر . چونکه غیر علمیدر .
کورولور که املا حقیقه طونوله جق علمی
بول ، منطقی اصول بو اولجه حرفلری دیکشدر مرک
کبی تشبیلره قالمق علمک کور ستر دیکی بولک
عکسنه بر بول طوتیق ، معروف تعبیرله « آفتنی به
کوره ک چکمکدر . »

حضور صیله بویله بر حرث مسئله سننده غیر علمی
بر بول طونوله جق اولورسه شمعی شکایت
ایتمکده اولدیمز قارغشه لقی او وقت تام بر
آنا رشی حالی آله جق و آرتق « هیچ املا یه
کلیه جک اولان ، لسان مزکی یازمه ده او قومه ده
هر کس بوتون بوتون شاشیروب قاله جقدر .
اوتور یازار عددینی بوتون بوتون آزالته جق
اولان بویله بر حرکت ، علم لسان یله سولک
لازم کلیرسه ، « اجتماعی برضالات ، دن باشقا
برشی دکلدر . »

[۱] بوجهتی استاد نجیب عاصم بک افندی
کور ستر شلردر .

لاتین حرفلرینک تورکجهیه تطبیقی

سوک تکلیف اولان شکلر حقیقده تدقیقات - بزه کوره قطعی شکل نه اوله یلییر؟

- 2 -

(ح) مقامنده و همزه موقئنده (آبوستروف)
 - ۱ - اوزاتیق و چکیمک ایچون صائیلر اوزرینه
 (آقسان سیرقنانهس) - ۸ - قوللابه حق اولورسه
 لوحه ناملاشمش اولور .
 ایمدی عملیته موافق لاتین حرفلرله تورکجه
 الفبایک شکللی شو اولنق ایجاب ایدر :
 صائیلر 8 عدد :
 a - e - y - i - o - ö - u - u
 تک حرفی صائیلر 19 عدد :
 b - c - d - f - g - h - j - k -
 l - m - n - p - q - r - s - t - v - x - z .
 چغتف حرفی صائیلر 3 عدد : کاف فارسی
 - g/h - قاین h غین gg - قاین لام ll .

ایجمک شکللی پک کوزهل ، پک طیبی ،
 هتی ده غایت مشکور اولقله برابر هر ایکی مقالهده
 نظر دفته آلدینم پوروزلرک اصلاحی کورکوم .
 بپیک بر اصول اتخاذا ایدیوروز . بو تقدیرده
 ماضیدن ، تاریخدن کاین علاقه لرله مقید دکاز . هر مکت
 بو الفبایه ایسته دیکی کبی تصریف ایدیور . بزده
 کندنی تلفظ و تصوغزه اولقون بر شکلده اولزه
 تصریف ایتمک صلاحیتی حائز . اصل نظره آینه حق
 جهت عصرلردن بری تقرر و رسمیت پیدا ایدن
 بو شکلاره دوقو نامقدر . اساساً اشکال غایت
 بدیعیدر . o آنتنده (سه دیل) ذاتاً لسانلرک
 بر خلیصنده ، بالخاصه فرانسجه ده موجوددر ؛ بنا علیه
 کیمسه یه آقیری کلپور . فقط بونی باشقه حرفلر ده
 علاوه ایدرسنک نوغما بر چیرکینک حاصل اولقنده در .
 بو تصورلر - تمبیری غقو ایدیور - برمدت ،
 منلابش ، آتی آمی اسیقنده قله حق اولور و ایجمک
 خصوصده در میان ایدیله چک ملاحظه لری نظرده
 آیرسه اتخاذا ایدیله چک شکلاره بر پوروز قالمز
 قناعتدهم .

تلفظ و وضوق ثبیت ایدیله چک حرفلری بولنی
 اساساً کوچ برایش دکلدز . مسئله چوق ایله شتدر .
 مشروطیت دورندن بری بوتنکه اوغراشیلپور .
 یوجانز محرر 1926 ده پک یوکسک ذواتک لفظاً
 تقدیرینه مظهر اولان (تورک انقلاقی) نام اثرده
 بولیک مقاله مده اجمال ایدیکم شکلری ثبیت ایدیم .
 بورده کی مروضام اولرک تکرارلندن عبارتدر .
 اصل مسئله ، بو اوافق عملیه تک ختامنده تلفظلری
 ثبیت ایتکدر . بو ایسه غایت کوچدر . چونکه
 املاص کبی تلفظ مزده هیولانی در . بوغنیف نظارک
 ایندن ک شایینی اتخاب ایتلی . اکر بو یوکسک
 قنجه مدهش عملیه دن اول لاتین الفبایه رسمیت
 پیدا ایدرسه یوکسک آتارشی ایچنده قله چغمز
 شپه سزدر .
 مع انصاف مکتب مزده لسانیات ، تخصصلرینک
 پک آراولدینی کورمکله تالم اولویورم . ایشک غریبی
 شوهنر . یوبایدسه سرد ایدیلن ملاحظه لرله کیمسه علاقه
 دار اولیور . لسانده هنوز اطراد بوق . هله شو
 صوک زمانلرده ، دلیل اصل صفوته خلی رجوع
 ایدیک حاله ، فصاحته هیچ اعتبار ایدیور .
 بوتون یازیلر بر عدم مطابقت و غاطات مجموعه سیدر .
 محرر ، تحریر طانیلان ذاتلرک یازیلر نده بیله اوله
 اهالار ، اوله ذهلور ، خطا لر ، آقیری تصرفلر
 کورویورز که ایضاً باله !

ایشته قاعدلرک جمع و تلقیقنده ، قاموسک
 تصنیفنده بو نقصانلر می کورده چکدر . هله طبع
 و ترتیب خصوصنده کی قید سلفزمی توصیف ایچون
 کله یولوتاز . اعتنا ایله ، دفته ، اذیتله
 یازیلش عبارتدر ، کوجلسکله یولوتش و مقصدی
 تویره خادم لفظلر ترتیب و تصحیح اهالنک
 انده برز اجویه ، برز قاریقاتور شکلنه انقلاب
 ایدیور . مطبوع برشی اوقودیم زمان خفیدن
 غصیبی بر طوتار اتم کلپور . واقفا بو آثار شیده
 عرب الفبایسنگ یوکسک بردخل وار . فقط بو آتارشی
 آرتیق مستوی و ضمن بر حاله کادی . اکر بوحال ازاله
 ایدیلر سه قاموس می ثبیتده چوق زحمت چکچکدر .
 مکتب کتابلری اوله آجینه حق بر وضعینده درک
 بیچاره چوقوقلر بونلرک ایچندن چیقما بولر . کله لک
 چوقی یا کلش ترتیب ایدیلر بکنندن اکثر یا بولاری
 یا کلش بالیورلر .
 دلیل خصوصنده ، هله شو انقلاب دورنده ،
 بر آرز داهافضه علاوه داراته انتظار ایتمک حقنردر .
 مطالعه سندهم .
 جلال نوری

باشده تام سکز موضعهده (آلیق ، ایصرمی ،
 وئی ، اویوق ، آل ، ایجه ، اولک ، اوشومک
 نالرنده اولدینی کی) الف ، وفات ایدیور
 تورلو تورلو التباسلر اورتدن قالدور .
 ب - (b) ؛ پ - p ؛ ت - t ؛ در ؛
 ت حرفه تورکجهده لزوم بوقدر . چونکه
 بو حرفی محتوی عربجه دن منقل کله لرده کی صوت
 تورکجهده (س) s ایله قطعینه برشمدر ؛
 ج - ایلمک مقالهده سویله یکمز کی یا c ،
 یا خود ؛
 چ - یته او مقالهده دیدیکمز کی یا q ،
 یا خود اسفا ایدین اولرده کی k ؛ ح ، خ - h ؛
 د - d ؛

ذ - عربجه دن منقل (پک آزده فارسی ؛
 کذران کی) کله لرده مندرج بو بانک صوت
 تورکجهده (z) ایله قطعاً برشمدر ؛
 ر - R ؛ ز - z ؛
 ژ - عرض ایدیکمز اوزره تورکجهده اساساً
 بولر نمایان بو صوت ، فارسی و فرانسجه کله لر
 دولایسه نادراً دبلرزه کیریبور . ژ حرفک بونک
 ایچون فدا ایدیلر (روای حق) دکلدز .
 لدی الحاقیه ایکی نقطه لی آ ایله افاده اولور ؛
 س - S ؛ ش - تفصیل ایدیکمز اوزره
 X بونک ایچون بیچامش قاناندز . اشارتی بر حرف
 ایجابی بدیینه منافیدر .

ص - عربجه تک خصوصانندن اولان بو حرف
 تورکجهده (س) s قوتنده در ؛
 ض - مستقل عربجه تک خصوصانندن
 بوغریب صوت بز تورکار کاه (d) d (ضرب) ،
 کاه (z) z (رمضان ، رضا ، راضی) کی تلفظ
 ایدیوروز . بو حرفه لزوم بوق ؛
 ط - تورکجهده (ت) T ایله ؛ ظ - z ؛
 ابله برشمدر ؛

ح - عربجه تک خصوصانندن اولان بو صدا
 باشده هیچ مستعمل دکلدز : (عالم ، عادل ، علم) .
 اوزرده محبوسدر : (معلوم ، معلومات ، ممالیه) .
 فقط بوده بروقمه حالنده در . بنا علیه ایجاب ایدن
 یرلرده بر آبوستروفله اشارت ایدیلر می مناسبدر ؛
 غ - ایکی اولدینی سویله دک : (غالبه ، غیجیق) .
 عربی و یونانی (غ) بر ، دیکری ایکی g ؛
 ف - F ؛ ق - q ؛ یا k ایله ، یا خود o ایله ؛
 کاف عربی - بیه حال Q ایله ؛ کاف فارسی -
 ایلمک مقالهده ایضاح ایدیکمز اوزره بونک
 ایچون ایکی حرفی بر شکله احتیاج وارددر ؛ بوده
 اولسه اوله gh ترکیبیدر .

(نون) ، (واوی) ، (یائی) کافلر استانبول
 شروه سینه سقو ایدنی . صدامن ایسه حصرأ
 بو شروه ایدی . بنا علیه نونی کاف N ، واوی کاف V ،
 یائی کاف - بزم اختیار صه کوره - آدر ؛
 ل - بونکده چغینه اولدینی عرض ایدیک .
 l و ll ؛
 م - m ؛ ن - n ؛
 و - بو حرف صامت ایسه v ، صانت ایسه

بریه کوره ؛
 (اولنی ، اوبنی) o ؛ (اوبنی ، اویوق)
 u ؛ (اولک ، اورمک) ö ؛ (اوشومک ، اورکک) ü ؛
 ه - صامت ایسه h (هوا ، هوس) ؛ صانت
 ایسه موضعه نظراً (پاره ، پارچه) a (که ، چونکه)
 آ ، (لاله ، هاله) e ؛ ی - صامت ایسه ، ی
 تلفیه کوره آلتاچیه آ ، صانت ایسه قاین اولدینی
 تقدیرده ، y (چاق) ؛ ایجه اولورسه آ (چیچک) .
 اچال - لاتین الفبایسنده حمت (W ، وستنا)
 25 شکل موجوددر .
 عرب ، فارسی ، تورک حرفلرندن مرکب
 الفبایزده (مختلف کافلر داخل) 34 حرف وارددر .
 عرب الفبایسنگ صائیلری (ا، و، ه، ی) پک
 التباسلیدر .
 عرب الفبایسنگ 8 حرفی (ت ، ث ، خ ، ذ ، ص ،
 ض ، ط ، ظ (وردرجه یه قادر) ح) تورکجهده
 زاندر .
 لاتین الفبایسنگ تورکجهیه نقلده شو نقصانلر
 کورولور ؛
 ژ (j) - ö - u - ü ایله (ج) . بونقصانلر
 شورلرکده علاوه کی لازم ؛ کاف فارسی ، قاین (غ)
 قاین (ل) .

لاتین حرفلرنیڭ تورکجهیه تطبیقی

صوک تکلیف اولنان شکلر حتمده تدقیقات بزه کوره قطعی شکل نه اوله ییلیر ؟



آفرده ایمانک استبدالیله و غراشان هیتیک موك احضاری تکلیفی غزیه لوده کوردم . بالطبع بو الهیا قطعی کاندو . اونوتولاسین که حرفلرک ده کیشدر بیلیمی تشریح برایشدر . چونکه تعیین لایهلن زمان کچدکن صوکره آرتیق عرب الفبایی قولانیلمایه جقدر . برعمویت ، برمجیوریت اهالی به آتیجاق بریفایون ایله عمیل اولونه ییلیر .

بو مسئله کورک انجمنلرده ، کورک مطبوعانده یک چوق فورجالاتی ، تعبیر مناسسه های آتیق لاقضا ایدر . چونکه ایدیله جک برخطادن کله جک نسلل فوق الاماده منضرر اولور ، فضله اولارق یا کاش برقاعده تقرر ایدرسه اولک تحجیحی بعضاً ممکن اولاز .

براده بوروسی فی تدقیقانه کیریشیمه جکم . یوکا مقابل خلی اوزون تیمانک نتیجه منی عرض ایدمجکم . کورک اورویالی انسان خالری ، کورک ولتنداشلر منورولوروشکلر تکلیف ایتمه ییلیر . بونلرک حبسنده آز چوق خطا وار .

اول بول بعضی عمدهلر تثبیت ایدهلم :

عرب الفبایسنگ تورک تصوتی ادا به قابلیتی اولاندیفتی والنیاسیل بولاندیفتی برمعاروفه کی قبول ایدیویوززه شومقاله ، بوموضعی مناقشه ایتمیور .

کذاک لاتین الفبایسنگ قبولته قرار وردک . یوده آرتیق مباحثه زمینی تشکیل اتمه مکدهدر . یو تقدیرده تورک تصوتنگ لاتین الفبایسنه انطباق ایشیه اوغراشه جنز . فونه جق عمدهلر :

(1) — هرصوت اوزی (صامت ، صامت) مهیا ممکن برحرف ایله ادا ایدیله ییلیر ؟

(2) — اورویا دیلارنده تقرر ایدن لاتین حرفلری شکلریسه خلل کلمه لی ، بونلرک بدیعینی عاقلنه ایدیله ییلیر ؟

(3) — یوفاریکی قاعده لک عاقلنه منی ممکن اولمه منسه ، آتیجاق او وقت شکل وحرکه ایجادی دوشونوله ییلیر ؛ یاخوده بردن زیاده حرف قولانیلمایه تأمل اولونایمیز .

بومعدله لری تطبیق ایتمه دن اول : 1) — تورکجه ده هاج صوت اوزی واردر ؛ 2) — لاتین الفبایسنده کی حرفلر نهن عبارتدر ؟ مسئله لرینک تدقیق لازم . ینه اوزون تصوت (فونه تیق) تدقیقانه کیریشیمه دن بوستأخر مسئله فی ایضاح ایدهلم :

استانبول شیوه سننده (بوقیدم) احتراز ییلیر ؛ چونکه سائر تورکجه لرده صائتلر وصالده استانبوله کوره فرق وار ؛ 4 ی قایلین ، 4 ی انجه اولوق اوزره - حصرأ 8 صامت موجوددر :

a — (آتیق) ده ؛ 4 ی - y - (ایصیرمق) ده ؛ 4 ی - (اوانق) ده ؛ 4 ی انجه ترقیبیه - ll - (اوبوق) ده ؛ 4 ی - e — (أل) ده ؛ 4 ی - (انجه) ده ؛ 4 ی انجه - ö - (اواک) ده ؛ 4 ی کذا آلامجه ll - (اوشومک) ده اولدی کی .

عربیجه وفارسیدن کچمه کله لرده بعضی صائتلر اوزاتیلیمیز :

â — (باب عالی) ترکیبک هر ایکی اقلنده ، ã — (معلوم) ک لاتمدن صوکره کی واونده ، ä — (قیات) ک فادن صوکره کان یاسنده اولدی کی .

کذاک عربجه لردن منتقل بعضی کله لک اوزتمه سننده وصوکننده عین ایله همزه بروقنه ویا سکنه کی کله لار اولوقننده : (مأمور ، معلوم ، ملجاء) کی . بونلرک برآیستروفاه ادا ایدیله منی مشروطدر ؛ چونکه بواشارندن واز کچیه جک اولورسه یازی ، اقلی افاده ایده من .

(اوانک) و (اوشومک) ده کی صائتلرک (اوزرینه ایکی فعله آ انجه ده کی «اواؤت» دن باشقه برصوتله افاده منی عقله کچور . یکی شکل اویدرمه دهه ایتجاق کورولور . کذاک اوزون صائتلر انجمن ده «آفسان سیرقونله قس» استعمالی پاک ضروریدر .

بوجهلرده اختلاف بوق . یالکز (ایصیرمق) . ده کی ایلك صامت انجمن منکنک مطالعه منی دوشور بولویورم . انجمن بو صوتی آ شکلنده تثبیت ایتمی . حاجبیکه :

(1) — اوزرنده «آفسان سیرقونله قس» بولونان آ یه باشقه بر موضعه احتیاج وار .

« آفسان سیرقونله قس » ی اوزانما اشارتی عد ایدرسه ک دیگر بر برده قولانامه لی بز ؟

(2) — فی الحقیقه اوزون آ یه ده احتیاج وار ؛ (جنی ، فکری ، سخی ، قیات ، بویایه ، بی ، نیم) کی .

(3) — لاتین الفبایسنده y بزم انجمن فضله در . بعضی لسانلرده بو حرف فایق (ی) - ایصیرمق ده اولدی کی . مقامنده مستعابدر . بزده بو زائد حرف بو مقامده پاک اعلا قولانه ییلیر .

(4) — انجمن 4 حرفی صامت اولوق اوزره (ی) - یازمق ده اولدی کی - قولانویور . حاجبیکه آلامجه ده صامت (ی) مقامنده 4 حرف مستعابدر . بزده بو اصولی اختیار ایدیله ییلیر .

(5) — تورکجه ده اساساً (ژ) بوق کبیر . فارسیدن و فرانسجه دن آلیان تک توك لفظلره منحصردر . فرنگجه دن آلیان (ژ) لوده (ج) ه منقلب اولویور ؛ (جنرال ، جورنال) . اوخالده خصوصی ماده قیلمدن بر فاج کله انجمن کوزولم بر حرفی هدر ایتمکده معنا بوق . بو استثنائی حالده ایکی لفظلی بر آ ایتمی یی یاغما مابلق کورور ؛ یاخوده باشقه بر شکل اوبدورولور .

صامتله کایورز ؛ لاتین اشکالنده موجود و تورکجه ده مستعمل 19 صامت بولویور .

h — (بابا) ؛ c — بو حرف با (ج) ، یاخوده (ق) اولوق آلیله ییلیر . تقدیره عاقله بر مسئله در ؛ l — (دایق) ؛ f — (فندق) ؛ g — تورکجه ده ایکی غین لفظی وار ؛ (غالب) ، (غاغا) . یازمق صوکره درجه ده تطبیق و تصوتی اولوق لازم کاندیکدن بو ایکی صوتی برندن آیرمق واجبدر . ینه بر تقدیر مسئله سنه کایورز . انجه (غ) بر مع ایله ، فایق ایکی g ایله ، یاخوده انجه منی اشارتسه ، فایق بر (سه دیل) لی مع ایله افاده اولوقنن باشقه چاره بوق . انجمن بو جهت نظر دفعه آلاممیز . فضله اولوق g بی (غ) و کاف فارسی به مقابل طوبویور . خطا . (غین) و (کاف فارسی) آیری آیری صامتدر . (غ) ک تالاری ؛ (غالب ، غجق ، اوزور) ؛ تورکجه ده غیندن صوکره o ، ö ، ll کایور . کاف فارسینگ تالاری ؛ کاوه ، کاور ، کوش ، کل (کلک دن) ، کیت ، کور (کوزمک دن) ، کول (کولمک دن) ، y ، o ایله مثال بوندن .

ایندی (غ) و (کاف فارسی) انجمن آیری آیری حرفلر ازمیز . عکسی تقدیرده اصوت بوزولور . بونقصانک انجمنجه تلافی ایدیله چکی امیدایمیز . کاف فارسی انجمن یا اشارتی بر ، یاخوده آتیق قولانامه لی . اشارتی g طرفدار دکلم . چونکه یوفاریده سویله دیکم کی ، بزده (غ) ایکی اولدیغندن هر حالده اشارت بویکسندن بریشک نفر بقصه حصر ایدیله بر ضرورت فارسیسنده یز ، ایکی حرفی برصامت اختیارسه جان جان مجبوروز ؛ h - (حال ، خانه ، هوا) ؛ j - (یوفاریده دیکم کی صامت (ی) مقامنده قولانیلمایه توصیه اولور) ؛ k - بو حرف اوزون تدقیقه ده کر . انجمن بونی (ق) برنده استعمال ایدیور . فنا دکلم . هط مجباً بعضی اسقاندیباو دیلارنده اولدی کی بونی (ج) مقامنده و o بی ده (ق) مقامنده قولانامه یی بز ؛ بو تقدیرده (سه دیل) لی ق (ج) اوله ییلیر . تعبیقه ده کر برماده در ؛ l - کذاک مهم بر حرفدر ؛ تورکجه لام بردکل ، ایکیدر ؛ (لاه ، استانبول) . غیر فی اولوق اوزره برینه انجه • اوتکنه قایلین دیهلم . شو مقاله دهه ایضاح ایده میه جکم • لکن بالاخره اوزون اوزادی به آکلاته جنس سبیلدن دولایی لاملری آیرمق بزم انجمن مجبوریدر . بناء علیه یالهیلر کی اوزنه منی چیرکلی بر ، یاخوده قولانامه لی انجمن ایدر . فکریجه چیرکلی شکل کورودر ؛ ایکی ابوکا صرح جدر .

زائد اولان بو حرفی (ش) برنده قولانوب چیرکین بر s احداثدن واز کچه منی بز ؟ z - (ذیل) . شمندی تورک و فارسی حرفلرک علاوه بیه حاصل اولان متداول تورکجه الفبایک تدقیق صیره ی کندی . ایکبسی تقابل ایتلیدر که بر نتیجه چقیسن .

جلال نوری

طبعة دارالمدنی	پازار
ول مالی جواریزه آچی موسیقی سوغاشند	۲۸ مارت ۱۹۲۶
آدرس: استانبول آقام - موسه قو	۱۴ رمضان ۱۳۴۴
هیئت تحریریه وادار	
تلفونه نومبرسی: باش حجر: استا	
غزیه اداره سی ، املاتدن طولانی مس	

لاتین حرفلرینی قبول ایتمه لیمی ، ایتمه ملی می ؟

دارالفنونیه روحیات مدرسی شکیب بکله صلاحاتمن :

« بوکونکی الفبامز هیندیلیرک آیاق قابلمرینه بکنریور ! »

لسانه بو آیاقه قانی ایچنده غیر طبعیه بشمس دیزمک قدر صقیلمر و بوزووشدر . لسانه نفس آلف و صبره قناملر . لاتین حرفلری قبول ایتمه ، بو بایره کی استمه الامن دفعه مه کولاسیور اوغرامر قابیلر کی مدرسه درشمکمر !

جکاری استفاده کوره شاید لاتین حرفلری - اوده فرانسز حروفات آکلشیلماق شرطله - قبول ایلمه چک و تطبیقه کیله چکسه (حال) و (استقبال) عنصرلری آیری آیری دوشونک جیوریتی حاصل اولاجدر ظنندم . (استقبال) عنصرلرندن مقصدم ، شکل و تحریری حرکتلرله اعتیاد قازانمش یعنی بو بایده هیچ بر تریه کوره من کیمسه لردر . بوزلی امپرله هنوز مکتبه باشایان چوجوقلر تشکیل ایدر . واقعا بوزلر ، حالا اکثریتده اولدنی کپی استقبالاتده عمومیتده در .

فقط (حال) عنصرلرینه باقاجق اولور ایسه ک بوزلر اکثریت قاهره سیله (لسان اعتیادلری) تفکیک ایش حق قایلشمش کیمسه لردر . لاتین حروفاتنک عمومیتله ووهابه تطبیق ایلمس بوزلرک (اوتوماتیزم) ن آفرندن آلاچق وریته منادی « جهد » ی اقامه ایلمه چکدر . بو « منادی جهد » ، بالطبع قولنجیه قادر سورمه یه چکدر . فقط « اوتوماتیزم » ک ماضیس نه قادر زتکیسه (جهد) ک دوا یده اوستنده اوزون اولاجدر .

داهای آچیق سویلییم ، بوکونکی تورکیسانک فکری و (معضل) فمالیتریک مدبری و بین اولان زمره ، لاتین حروفاتنک کندیلرینه ده تحمیل ایلمه سندن آک چوق ضرر کوره چکدر .

بو بایدکی استقبالاتر ، دفعه امبه کولاسیور اوغرامش قابیلر کی ، بوزن بره دوشه چکدر . بو فداکارلی لاتین حرفلرینک قبول اولونماسی ترویج ایتدیرمه چک قوته ، حاصل ایلمه چکمر ایمان و امیده باغلیدر .

شاید بو ایمان و امید ، (حال) ک لسانه دورن بر سرور ایلمه مترافق ایبلزسه ، معروض قاناجق مشکلاتی اوزون مدت بونسلک انتقام ایلمه یه چکی ظن ایچتیورم . کورویورک مسئله ده اوج مهم نقطه واردر .

۱ - بومضمر صره (یعنی) ر (منبت) - (قناعت علم) ،

۲ - بوقناعتی قرومه نقره کیمر کی اعتباره ایدلمه چک تعبی ،

۳ - بوکونکی نسک فداکارلی و نمعی ،

ایشه بو اوج عصر ، هم آهنک و هم روح اولاییلر لسه ، بویه عظیم بر انقلاب نهلمکمز بایلاییلر . عکسی تقدیرده قوت امرافندن باشه برشی حاصل اولماز . برده شوق علاوه ایلمه که ، حال ماضی و استقبال بر برلرندن تماماً آیری شیلر دکادر . حالزده بون ماضیز اولدنی کی استقبالاتده ده ماضی ، هم ده حال بوله چکدر . بناء علیه ، بوکونکی (حالی) قولنجی نه قادر دوعری و پاکشین تعریف ایلمه رسکه ، استقبالی ده بو حرکتلرندن متأثر اولمش کوره چکمر . بتم بو خصوصه نه اختصاص نه نه صنعتکارنم واردر . بناء علیه ، عرض ایتدیکم فکرلر ، آچیق محبتلر بر انقلاب قارشیدنده علی العاده بر فرد صفتله و بره یله چکم بر راید . بوقناعتی حرکتده ک بو بوک مسئولیت ، تورکجه مزک عالمزله ، بو عالمک کورستردیکی وجهلری قومه نقره چیقارتاجق صنعتکار اولده لردر . بوزلر ، ایسی باشند نه ایته قادر قاورامه موفق اولورلر لسه ، نه بختیاراتق !

[لاتین حرفلری قبول ایلمه ک کونک مهم مسئله لرندن اولدی . برفاق سنه اول لاتین حرفلری قبوله طرفدار اولانلرک ادعایر ، هیچ بزمان تحقق ایتمه چک خیال لردن بحث ایلمه ورمش کی ، بز نوع استحقاق ایلمه تلقی ایلمه کن ، شمدی مملکتک منور مرکز لرنده ، بومسئله اطرافنده جدی مناقشه لرک باشلامق اوزره اولدنی حسن ایلمه بوزر : « لاتین حرفلری قبول ایتمه لیمی ، ایتمه ملی می ؟ »

علمی بر مسئله آرایه مراجعت ایلمه لرک ، یا خود هر طبقه یه منسوب انسا نلردن متشکل قاره کتله لری آراسنده آنکه لره کیریشیلرک حل ایلمه من . آچیق علم آداملری ، تدقیق ایلمن متخصصلر ، لسان خوجاری ، خلاصه منور اقلیتدرکه ، بوکی مسئله لر مواجه سنده ، بر حکم ویره بیلیر . چونکه آچیق اونلر حائر صلاحیتدر .

لاتین حرفلری قبول ایتمک ، اول امرده بلسانه مشکل و ناقابل تطبیق ، یا خود شیمه یه قدر یازیلان اولری بر حمله ده بوق ایلمه چک ، مکتبلر ، غنیه لرده نصل تطبیق اولوناییله چکی بردرلو آکلشیلما یان ، فنا و نهاسکی بر تشبث کی کایور . حقیقت حال بویه می در ؟ بواندیشملر نه درجه یه قدر واردر ؟ قبول ایلمه رسکه منتقمنز ندر ، قبول ایتمه رسکه ضرر من نه اولاییلر ؟ ایتمه بومسئله اطرافنده بر آن اول مناقشینی آچیق وسوزلرینک قیمتی اولان علم آداملرینک نقطه نظرلری طولانی بوق تشبثک له و یا عایدنه مثبت بر نتیجه آلیق ایستتیورز . صراحت ایتدیکم زودت آراسنده دارالفنون مدرسلری ، طائمتن حرردر ، مملکتک فکری سساحه سنده خدمت ایش بروجوق معروف و قیمتی علم آداملری اولدیفنه کوره ، یا بقی ایستدیکمز تدقیقک هر حالده فایده لی بر نتیجه ویره چکی ، هیچ اولماز سه افکاری سنور ایلمه چکی امید ایلمه یوروز قارمز مزمک بو آنکئی علاقئی ایلمه تعقیب استفاده ایلمه چک لرندن امینز . بوکون ، ایلمک مطالعه اولاراق ، دارالفنون روحیات مدرسی شکیب بکک ، بو مسئله حقیقده کی نقطه نظرینی ، روجه آتی نشر ایتمکده یز :]

— لاتین حرفلری قبول ایتمه لی یز ؟ قبول ایلمه رسکه منتقمنز ندر ، قبول ایتمه رسکه ضرر من نه اولاییلر ؟ بومسئله اطرافنده کی نقطه نظر کزلی لطف ایدر میسکر ؟

— شوکا فایم که بوکونکی الفبامز چیلرک آیاق قابلمرینه بکنریور . بو آیاق قانی ایچنده لسانتز ، غیر طبعیه بشمش دینه چک قادر صقیلمش و بوزووشدر . تورک دیل ، هر حالده نفس آلفه و حریتنه محتاجدره بویه چک هانکی واسطه ایلمه تأمین اولوناییله چکی لسان ماللرندن صورق ضروریدر . بوزلر ویره .

لاتین حرفلرنی قبول ایتملی می ، ایتمه ملی می ؟

لاتین حرفلرنی بیلمه یینلرک تلاشه دوشمه لرینه محل یو قدر ، هیج کیمسه اعتیادندن فدا کارلق ایتمیه جکدر !

لاتین حرفلری قبول ایدیلمه سه نه فائده لر نأمین ایده بیلیرز ا

۲ — شهر و قصبه لرده یاشی ۱۳ ایله ۱۸ آراسینده بولونان و مکتب کورمه مش اولان کتبلره مخصوص (مجبوری صیاح ویا انشام درسلی) آچیلما لیدر . بوراده معلم ، کتاب ، قلم و دفتر مجانادر . تدریسات هفته ده بش ساعت اولقی اوزره درت آی دوام ایدر . ابتدائی معملر منبو (کتبلر درسخانه سنک) طیبی خوجا لیدر ، مع ماقبه کتبلر لرینه هر صنف بیرون درت آی حسابله کورس تدرکلی غیرت و موقیته کوره ۴۰ الی ۶۰ لیرادن عبارت بر مکافات تقدیه ویریلیر .

۳ — دهها یاشیلی ای خله عتی ماهیته فقط اختیاری اولقی اوزره (کیجه درسلی) تأسیس ایدیلمه لیدر . بولرک فائده لر نی اهالی به حسن ایستدیرمک ایجاب ایدر . بوردیسلره خلاق مجتبی نه یوله تأسین ایدیلمه ؟ تدریسات ناصل جاذت و نافع اوله بیلیر ؟ بولر مهم و روحی نقطه لر در .

۴ — بایده مثلا ایستایانلرک خله مخصوص (بازار کونی مکتبلری) نمونه لر دن استفاده ایده بیلیرز . مع ماقبه شیمه بیلک بولر تفرعاته عائد و آبرجه تدقیق ایدیله جک بولر در . بالکن بوراده مهم بر نقطه به تمان ایتمه دن کیجه مه حکم : شو عمومی درس لر ترقی ایتمکجه بولرک لاتین حرفلر یله باصیلان آز زمان ظرفنده جوغلا حق و بو کتابلر ده قولایلان ساده ، طیبی خلق لسانی کیتدیگجه رنگینلشه جکدر . نهایت (خلق لغت) پک اوزاق اولمایان براسبقبالده بو کونی خواص لسانی ده قسماً تصفییه ، قسماً بلع ایده رک موجود ایکیلمکی اورتادن فالدر اچقدیر . لاتین حرفونک قبولی تورک حرفی نقطه نظرندن شو بو بولک نکاملی فوق العاده تسریع ایده جکدر . آز زمان ظرفنده لاتین حرفویله انشازده باشلایه حق اولان غزته ترک و بچو عه لرک بو کونی رقبیلر نی کولکده براقه جملر دن آمین اوله بیلیرز . قومشو باقان مملکتلر دنده ، صوفیه و آتیه ده کونده یگری بش ، اوتوز بیک نسخه باسان بر جوق غزته لر وارددر . بر مبلدون نفوسی اولان اسفاتیولده بوقدر بختیار عیجا بر غزته من واری ؟

۴ — بوقاییده کی فقره لرده ایضاح ایدیلمن درس لر اولان آتیره ، اسفاتیول ، ازمیر کی مهم مرکز لرده تطبیق ایدیلمکدن و بیک تورک یازسی لهقنده امید لر منی قوتلندن برن ، شو قری جوغانان پارلاق نتیجه لر له وجدان عمومی قازانلقدن سو کراسکه برنجیه بی بر سنه ده یا بابیلیرز - رسماً ایلمک مکتبلر ده برنجی صنفدن باشلایه رقی بازی و کتابلر آدم آدم تجدید ایدیلمن . بو عصبه لیسسه لر ده نهایت اون بر

بزه لاتین حرفوی طرفداری هرشدن اول خلق عرفاتی دوشون و بو کابو ک همت عطف ایدن کیسه لر در .

۵ — کونکی خواص لسانی عربی و فارسی لسان قاعده لرینه تابع و بولرک مستبعد اولالرینه اسیر قالدجه تورک ملتی غریبه کوردیکمز عمومی عرفان و ترقی سویه سنه بو کسنتک قابل ولایه جقدر . خله مزه اصغری عرفان بخش ایتمک ، اونی (اوقور ، یازره حساب ایدر ، بوردی و تاریخی بیلیر ، مقدساتی طایر برحاله کتیرمک لار مدر . مملک آنجی بزه بر قچی بویه بریمشدر . کیده فالان آزیجی اکثریت شو ابتدائی و حیاتی بیلکبلره صوصامش بر وضعیتدر .

۶ — بولرک بایده لاتین حرفوی مدافعه ایدلر ایتمه شو عظیم ملی حتاجی اک قولای وک تسریع صورتده تطبیق ایتمک مننده در لر و بومل و قناعاتلر نده حرارتی و صمیمیدر لر .

۷ — معارضه من دیورلرک لاتین حرفلرنک قبول اولونمینی کون بو بولک کوچوک افراد مملک کافه سنی جاهل اعلان ایتمک و مکتبلره کوندرمک ایجاب ایده جکدر ! خایر ، بونه ممکندر ، نه ده بویه بر ادعا سبق ایتمشدر . بالعکس شو تجدیدک باواش یاواش تطبیق لزومی اک حرارتی طرفدار لر بیله ایلی سورمکده در . لاتین حرفونه دشمن اولانلرک بولرک بر قعی ببله رک ویا بیلمه هرک آقی بر تبیلدن فورق بولر و حال حاضری آلت اوست ایده جک اولان بویه بر باری احتیالنه قارشو طور ق ایسته بولر .

۸ — تکرار ایده لمک لاتین حرفوی بو کون عرب حرفوله اوقوب بازار منور طبقه به دوقویله حق ، آنجی جاهل خله ، خدای نابت بو ممش کتبلره و جو حوقلر اوردوسته اک ابتدائی معلوم چاق و قولای بر صورتده اکتساب ایستدیرمک ایچون قولایله جقدر . بناء علیه شیمه دیکی یازمزه صاحب اولان ملیت قلله اعتیادندن و راحتندن هیج بر فدا کارلی ایده جک دکادر .

۹ — نقطه دن مسترخ اوله لم . بویه بردنبره موجودی الفا ایوب لاتین حرفوی اقامه به تشبیه حنده هر کس دن اول لاتین حرفوی طرفدار لر نی مخالقدر لر . صرف عقل و منطه استناد شو تجدیدی طلب ایدیوروز . آنک تطبیق اتسته ده معقول اوله من طلبیدر .

۱۰ — بولرکجه اک چوق اوینرون اولان لاتین حرفلری صلاحیتدر بر همت طرفندن سچله کدن سو کراس (بولرک خله لغت) ایجه ن قله ببله کله لرشه بلال

حساب ایدر ، یوردنی و تاریخی بیلیر ، مقدساتی
طایر برحاله کتیرمک لازمدر . ماتک آنجی بزده
برقایی سوویه ایریشمدر . کریده قالان آزجی
اکثریت شو ابتدائی و حیاتی بیلگیلره صوصامش
بر وضعیتدر .
تورکیه بازیده لاتین حروفنی مدافعه ایدنلر ایشنه
شوعظم ملی حجابی الک قولای وک سریع صورتده
تطبیق ایتک منندهرلر و بومل و قناعتلرنده حرارتلی
وصیه بیدرلر .

معارضلر من دیورلرکه لاتین حرفلرنک قبول
اولوندیغی کون بویوک کوچوک افراد ملنک کافه سنی
جاهل اعلان ایتک و مکتبلره کوندرمک ایجاب
ایده حکمدر! خایر ، بونه ممکندر ، نه ده بویله برادعا
سبق ایشدر . بالمکس شو تجددک یاواش یاواش
تطبیق لزومی اک حرارتلی طرفدارلر بیلله
ایلری سورمکدهدر . لاتین حروفنه دشمن اولانلرک
بویوک برقمعی بیلهرک ویا بیلهمه بویوک آتی برتیدلن
قورقورلر و حال حاضری آت اوست ایده جک
اولان بویله بر * یازی احتیلاسه * قارشلی طوروق
ایسته بولرلر .

تکرار ایده لم که لاتین حروفی بویوک عرب
حروفله اوقوب ب یازان منور طبقه بویوقنایه حق ،
آنجی جاهل خلقه ، خدای نایب بویومش کینلره
وچو حوقلر اوردوسنه اک ابتدائی معلومس چاق
وقولای بر صورتده اکتساب ایتدیرمک ایچون
قولالایله حکمدر . بناء علیه شیمدیگی یازیمزه صاحب
اولان املت قلله اعتیادندن و راحتندن هیچ بر
فداکاری ایده حکمکدکدر .

ب نقطه دن مسترخ اوللم . بویله بردنبره موجودی
الفا ایدوب لاتین حروفنی اقامه به تشبث حنقه
هرکدن اول لاتین حروفنی طرفدارلری مخالفدرلر .
صرف عقل و منطقه استناد شو تجددی طلب ایدیلوروز .
آنک تطبیق ایتدیده معلول اولمه من طلبیدر .
تورکیه اک چوق اویغون اولان لاتین حرفلری
صلاحیتدر بر همت طرفندن سجدلکدن صوکرکا
(تورکیه خلق لغتی) ایچون قبول بدیلن کله لرنکی ملاری
تذیت ایدلمدر . شیه اینه ملی بزک بوشلق لغتی قلله
آلیرکن فارسی ویا عربی صرف و نقط قاعده لری
دکبل ، شعوریه تکرار صاحب اولان کورل
تورکیه منک دیل و آهنک قانونلری حاکم اولاحکمدر .
آنجی بیلجه علمی تدقیقه مستند لاتین حروفی ایله
یارمه باشلاقدن صوکرادک اساعزک شیمدی به
قدر نه بویوک بر اسارت آئنده قالدیغنی ده یاقیندن
کورده حکمز .

فکر منزه لاتین حروفنی قبول ایدیلیمه شویله بر
تطبیقات پروغرای تعقیب ایدلمیدر :

۱ - تورک اردوسی اوقوب یازماینی اوکرده دن
کنج عسکری ترخیص ایتلمیدر! شیمدی به قدر بعض
غیور ضابطلرک بولورکریده کشاد ایتدیکاری درسدر
مع التأسف هب یازی مشکلاتی قارشیمنده یک ضعیف
تذیح لر ویرمشدر . حاجرکه یکی یازی یکری بشی
اوتور لاتین حروفندن متشکل ، دنیاک اک منطقی ،
اک قولای املاسنندن عبارت اولنج ، تدریسات مطلقاً
شوق و هوس اویاندیرجی ، موققتلرله ایلری
کیده حکمدر .

تمیز بر تورکیه ایله ، بویوک قطعه ده نفیس
صورتده باصلمش قائده لی اثرلردن مرکب بر (تورک
عسکرینک کتبخانه سی) تأسیس ایدلمیدر . اوردو
تدریساتی هر بری اوچر ، دردی دوام ایدن صنفلرده
عسکرک مرست قله بیلله یکی ساعتلر ظرفنده جر ایدیلیر .
بأنطبع معارف اداره لری معلوم و سانس اعتبار بیلله شو
تشکلاته اعظمی مظهرت کورستره جکدر . بوسایه ده
اوردو جاهل کیرن دن اوقومش اولهرقی
اولرینه دونه جکدر . بر ددن تشکل ایدن
بر اوردو قدرت و قابلیت اعتبار بیلله برقات ده اوقوتلی
دکدر .

کوستردکاری غیرت و موققتیه کوره ۴۰ الی ۶۰
ایردن عبارت بر مکافات تقدیه و بریلیر .
۳ - دها یا شیلی ای خلقه عینی ماهیتده فقط
اختیاری اولی اوزره (کچه درس لری) تأسیس
ایدیلیر . ب نلرک قائده لرنی اهالی به حسن ایتدیرمک
ایجاب ایدر . بوردساره خلقه محبتی نه بویله تأسیس
ایدیلیر ؟ تدریسات ناصل جائت و نافع اوله بیلیر ؟
ب نلر مهم و روحی نقطه لردر .

ب یایده مثلاً ایستایانلرک خلقه مخصوص (بازار کونی
مکتبلری) نمونه لردن استفاده ایده بیلیر . مع مافیله
شیمدی ب نلر تقرعاه عامه و آیریمجه تدقیق ایدیلله جک
ایدیلردر . بالکن بورداه مهم بر نقطه به تأس ایتدن
یکه مه حکمز : شوع عمومی درس لری ترقی ایتدیگه
تورکیه لاتین حرفلر بیلله باصیلان آز زمان ظرفنده
چوغلا حق و بو کتابلرله قولالایان ساده ، طبیعی
خلق لسانی کیتدیگه نکیشله جکدر . نهایت ب (خلق لغتی)
پک اوزاق اولایان بر استقباله بویوک خوص لسانی ده
تسما تصفییه ، تسما بلع ایدره ک موجود ایلکسی
اوتاردن قالدیرا حکمدر . لاتین حروفنک قبولی تورک
حرفی نقطه نظرندن شو بویوک تکمیلی فوق العاده
تسریع ایده حکمدر . آز زمان ظرفنده لاتین حروف بیلله
اندازه باشلا ب حق اولان غننه لرنک و مجموع لرنک بویوک
رقبیلرنی کولسکده بر اقه جمللردن امین اوله بیلیر .
قومشو باقن مملکتلر نده ، صوفیه و آتیه ده کونده
یکری بشی ، اوتوز بیک نسخه باصان بر چوق غننه لر
واردر . بر میلون نفوسنی اولان استانبولده بوقدر
بختیار بیجا بر غننه من واری ؟

۴ - ب قاریده کی فقره لرده ایضاح ایدیلن
درس لری اولانلر ، استانبول ، از میر کی مهم
مرکز لرده تطبیق ایدلکدن و * یکی تورک یازیمسی *
ایتمده امیدلر منی قوتلندیرن ، شو قزلی چوغالتان
پارلاق نتیجه لرله وجدان عمومی قازانلقدن صوکرادک
ب نلر به بی بر سنه ده یابا بیلیر - رسماً ایلاک مکتبلرله
برنجی صنفدن باشلا ب رقی یازی و کتابلر آدیم آدیم
تجدید ایدیلیر . بویومش لیسسه لرده نهایت اون بر
سنه ده اکیال اولور .

شو آنا خطرلرنی چیزمکه چالیش دیغمن مساعی
بروغرای عزمله و درن بر مکرره عشفله تطبیق
ایدیلیرسه هیچ ده خیره قابلمادن ادعا ایده بیلیرزک
بش سنه ظرفنده ماتک بزده اوتوزی ، اون سنه
صوکراده بوزده سکسانی اوقور یازار حاله کله حکمدر .
ملت بردفعه شو سوویه بویوکسک لجه اون ده اسریع
تکامل و عتلا لر نسبتاً قولالایله تعقیب ایده حکمدر .
فرایبورغ دار لغتونی سابق السنه شرقیه معلمی

مصطفی امام

لاتین حروفلرینی قبول ایتملی می ، ایتمه ملی می ؟

لاتین حروفلرینی قبول ایتمک، آثار اسلافی اونو تمق دیمک دکلدیر، بویله بر اندیشه نیک هانکی اساسه استناد ایتمدیکی جای سؤالدر

فراپورغ دارالفنونی سابق السنه شرقیه معامی بو نقطه یه جواب ویرییور

« یکی یاریسی ده ، عرب حروفی ده ، عربی ، فارس و فرانسه زجه نده اوکره چکار ، دیگر طرفده ازیچی بر اکثریت ، بوتون برخاق اوقومقدن محروم طور ویر :

ایشه بولده یکی یازی ایله چاپوق وقولایجه آنا دیللرینی اوقوبوب یازمق بختیارلغنی ادراک ایده چکاردر . رجا ایدهرز ، شو عرض ایتمدیکن بروغرام دائره سنده محذور دیبه ایکیلیسکدن بحث ایده چک اولانلر موجود قورقوج ایکیلیسک ، اوقومشیر و جاهالل آراسنده کی اوچورومه عطف نظر ایتموشلر بو بحثده نسللردنبری کوزیمزک اوکرده جریان ایدن ، فقط نظر دقتنبری بر درلو جلب ایده موش اولان بر مثال ذکر ایلملیدر : مسکته زده اونه دنبری تورکاشمش روم وارتمیشر ایلمک ماییت جریانلرینی عوام کتله لرینه قدر نشر ایده بیامک ایچون تورکجه منری کندی قولای حروفلرله یازدیله و دین کتابلرینده بیله تورکجه نین استمهالدن چکیمه دیله . استنابولده روم وارتمی حروفله ، فقط تورک دیلیله (آسیا ، آناتولی ، جریده شرقیه وساتره ...) عنوانلرله غزله لر و مجموعه لر نشر ایتمیشلر . بو آدمیلر بزم عرب حروفلرینی استمهاله مجبور اولسه لر دی اکثریتله جاهل قالمغه محکوم ایلمیشلر . حالبوکه بزم هنوز نشر ایتمدیکن بر چوق مفید ملی رومانلری ، سوسیالیزمه وساتره اجتماعی مسئله لره عائد عرب اثرلرینی کندی آنا لسانزله ، فقط روم وارتمی حروفله طبع ایتمیشلر . بو خلق کایسالمزنده تورکجه دعا ایدیور ، آیین اساسنده لارینده کی اوقای کتابلره باقه روق آلیمیشلر . تریم ایدیورلر . تورکاشمش خرسیتیانلر حیاتی و دینی احتیاجلرینی بو قدر کنیش بر نظرله کوروب تطمینه چالیششلر و موافق اولمشلردر . فکرجه ، شوانسانلرک فکری حیاتلرینده بو قدر مهم بررول اوبتایان قولای یازیلری بوگونکی لاتین حروفی مناشه سنده بزه پک جانلی ، غیر قابل جرح و عبرت آمیز بر مثال عرض ایتمکده در .

فراپورغ دارالفنونی سابق السنه شرقیه معامی

مصطفی مامد

[آچدیغیمز آنکته حقیقته مطالعه سنی بیلدیرن فراپورغ دارالفنونی سابق السنه شرقیه معامی مصطفی حامد بیک فکریلرینی نشر ایتمشک . مصطفی حامد بیک بوگونده لاتین حروفی عاقدارلرینک آثار اسلاف حقیقته کی بر ددو سؤال لرینه آیدمه کی جوابی ویرمکده در :]

معارضلر منک اش شدتلی مجملری بو بحث اوزرنده تمرکز ایدیور . آثار اسلاف ، ماشینک شاه اثرلری ارتق اوقونامایه حق ، کوزل یازیلرله جدا افتخار ایتمدیکن صنعتکار خطاطلر انقراضه اوغرایه . جقدر . مع التأسف بو ، سوء تفهم وتلق نتیجه سیدر . متفقاً اعتراف ایده لم که آثار اسلافی مطالعه ایتمک هیچ اولمازسه اعدادی درجه سنده اکیال تحصیل ایتملردر . ایلمک واورتا مکتبلرله ادبیات تاریخی تبع ایتمک . او حالده شو بحث ، بزم منور دیدیمز زمره یه بو زمره نکه ده اوافق بر قسمه عائددر . بسبب و تخلفی بر استهانتقباله مطالعه سردینه جسامت ایده رک فرض ایده لم که تورکجه ده موجود الی قدر لیسندن هر سنه بیک کنج نشأت ایتمکده در . عمر وسطی یه کوره آرازمده نهایت الی بیک کیشی لیسنه تحصیالی کورمش بولمه بیلر . بو عدد ملته نسبت ایدیله چک اولورسه آنجق یوزده یاریم ، یاخود بیکده بش کیشی آثار اسلافی مطالعه ایده چک افتداری حائر دیمکدر . ایشه بونک کوچوک و کزیده زمره ، ایسه لک بوکسک صنعتلرینده هر زمان ، لاتین حروفی عامیله قبول و تطبیق ایتمکدن سوکراده عرب حروفی اوکره نهرک آثار اسلافی مطالعه ایده بیله چکاردر . دها اولری کیملی بز : تورک فیلولوژیسی دارالفنونزده کافی درجه ده ترقی ایدوبده فیضی ایسه لره نشره باشلاخیمه « تورک ادبیاتی تاریخی » بوسبوتون کنیش بر ساجده تدریس اوله جق ، انک اسکلی ادبی آیدملر ، ملی انیسالمر ، اورخون کتابلری ، قوداتقربیلک وسایچوقیلر دوراد یسی - ولو مختصر اولسون - ایسه لک بوکسک صنعتلرینده تدقیق ایدیله چکدر و بونک باشقادر لو اولسی ده قابل دکلدیر . معلومدر که آوروپاده ایسه تحصیلی کورمک دیمک آنا لسانی بوتون تاریخی انکشافیه اوکریمک ، بوندن باشقا دها ایکی اجنبی لسانه صاحب اولقی دیمکدر .

فرانسزلر ، انکایزلر قرون وسطی لسانلرینی ، آلمانلر ایسه هم قرون وسطی ، هم قرون متقدمه آلمانجه سنی تدریس ایتمک و بلی ناشلی آثار ادبییه نین

معارضه مترك اشهدتني مجملتي بوجت اوزرده
تتركز ايدبور . آثار اسلاف ، ماضيك شاه
اثرلری آرتق اوقونامايه حق ، كوزل بازيويله جدا
افتخار ايتديكمز صنعتكار خطاطلر انقراضه وغرايه .
بقدر . مع التأسف بوسه تفهم وتلق نتيجه سيدر .
متفقا اعتراف ايدلم كه آثار اسلاف مطالعه ايدلمز
هيچ اولمازسه اعدادی درجه سنده اكمال تحصيل
ايدلردر . ايلك واورتا مکتبلرده ادبيات تاريخي
تابع ايداز . او حالده شو بحث ، بزم منور
ديكمز زمزميه وپو زمزمه نكده اوفاق بر قسمه
عائدر . بسبب و تخميني بر اسسته اسبقيله
مطالعه سرديته جسارت ايدرك فرض ايدلم كه
توركبه ده موجود الی قدر ليسه دن هر سنه بيك
كنج نشأت ايتكده در . عمر وسطی به كوره آرمزده
نهایت الی بيك كيشی ليسه تحصيلی كورمش
بوله بيلير . بو عدد ملته نسبت ايديله جك اولورسه
آنچق يوزده يارم ، يا خود بيكده بش كيشی آثار
اسلاف مطالعه ايدمك اقتداري حائر ديكدر .
ايشته بونك كوچوك وكزیده زمزمه ، ليسه لرك بوكسك
صنفلرنده هر زمان ، لاتين حروفی تماميله قبول
وتطبيق ايدله كدن صوكراده عرب حروفی اوكره نرك
آثار اسلاف مطالعه ايديله چكاردر . دها ايلری
كيتملي بز : تورك فيلولوژيسی دارالفنونزده
كافي درجه ده ترقی ايدوبده فضنی ليسه لره نشره
باشلانجه «تورك ادبياتی تاريخی» بوسوتون كيش
بر مساحه ده تدريس اولنه جق ، لك اسكي ادبی
ايدلمز ، ملی افسانه لره ، اورخون كتسابه لری ،
قودانقر بيليك وساجوقيلر دوراديسی - ولو مختصر
اولسون - ليسه لرك بوكسك صنفلرنده تدقيق
ايديله چكاردر و بونك باشقادر لاولمسی ده قابل نكادر .
معاومدر كه اوروياده ليسه تحصيلی كورمك ديمك
آنا لساتی بوتون تاريخی انكشافيله اوكرمك ،
بودن باشقا دها ايچي اجنبي لسانه صاحب اولمق
ديكمدر .

فرانسولر ، انكازلر قرون وسطی لسانلری ،
آلمانلر ايسه هم قرون وسطی ، هم قرون مقدمه
آلمانجه سنی تدريس ايدلر و بللی باشلی آثار ادبيی
اصل متلرندن اوقورلر . بو عادتايكي برلسان اوكرمك
قدر كوچدر . بودن صرف نظر ، ليسه لره كيك
صنفلرده (اسكي لسانلر ، ادبيات ، فن و رياضيات ،
تجارت ويكي لسانلر) ششمه لرنه تفريق ايديله كنه
كوره هر حالده ياسكي يونانجه ولا تيجيه يی ، يا خود
عصری ايچي لسانی دها اوكره ديرلر . بناء عليه
توركبه ده لاتين حروفی قبول ايدلمك آثار اسلاف
نه اوله بقدر ؟ سوأله واندیشه سته فكر منجه محل
بودر . شبيهه متركه ماضيك ادبی ويا تاريخی
قيمتی حائر شاه اثرلری اوله ينی كچی قاله جق
وليسه لرده ، دارالفنونده تدريس ايديله چكاردر .
ملك بلكده يوزده برنی تشكيل ايدمك اولان
منورلر زمزمه سی استقباله ايلك تحصيللری «تورك-
لاتين» حروفيله اكمال ايتدكدن صوكره ليسه لرده
عصری درس لری سته «يكي يازی» ايله تعقيب ايدمك چكار ،
يا كيز ادبيات و تاريخ در سرلرنده ذاتا عربي و فارسی بی ده
اوكرمك باشلايه چقرلندن عرب حروفيله يازلمش
اسكي اثرلری ده سهولته مطالعه ايدمك چكاردر .
خطاطلر مترك كوزل يازيلندن ، صنعتكارانه لوحه لرندن
فكر آ ذوق آلان ده شو منور طبقه در . بو خصوصه
بوكون كوسترمكده اوله يغمز تقدیر و رغبت يازين ده
باقی قالا حقدور .

شيدمی معارضه من قالفوبده (بو صورتله سز
ياریده هم لاتين ، هم عرب حروفی قبول و محافظه ،
ايدر ، ايلك احداث ايدبورسكيز ! بو موجود
مشكلاتی تضعيف ايتكدر !) ديه جك اولورلرسه
ويو عتراضلرنده جدی ايسه لره لطفاً الصاف ايتسولر ،
بوكونكي وضعیتی اوله ينی كچی كوروب قاوارمق
زحمتی اختيار بويورسولر . بر طرفنده اوفاق بر
انكاز ، بر آووج منور زمزمه وار : بونل يارينك

ايدمك اولانلر موجود قورقوج بيلسك ، اوقومشلر
وياهالر آراسنده كي اوچورومه عطف نظر ايتسولر .
بو بجنده نسللر دنبری كوز برك اوكرنده جريان
ايدن ، فقط نظر دقتنری بر درلو جلب ايدمه مش
اولان بر مثال ذكر ايدلملر : ملسكتنزه اونه دنبری
تورك كوشش روم وار منيلر ايلك ملیت جريانلری عوام
كنله لرنه قدر نشر ايدم بيلك ايچون توركبه سنی
كندی قولای حرف لریله يازديلر و دين كتابلرنده
بيله توركجه بی استمه المدن چكينه بيلر . استانبولده
روم وار منی حروفيله ، فقط تورك ديليله (آسيا ،
آناطول ، جريدته شرقيه وسائره ...) عنوانلريله
غزته لر و مجموعه لر نشر ايتديلر . بو آدملر بزم عرب
حرف لری استمهاله مجبور اولسه لردي اكثر تيله جاهل
قالقه محكوم ايديلر . حالبوكه بزم هنوز نشر ايتديكمز
بر چوق مفيد ملی رومانلری ، سوسيا ليزمه وسائر
اجتماعی مسئله لره عائد غريب اثرلری كندی آنا
لسانله ، فقط روم وار منی حروفيله طبع ايتديلر .
بو خلق كليسالرنده توركبه دعا ايدبور ، آيين
اساسنده اللرنه كي اوفاق كتابلره باقهرق الكهليلر
ترجم ايدبورلر . تورك كوشش خرسانيلر حياتی و دينی
احتياجلری بو قدر كيش بر نظرله كوروب نظمينه
چاليشلر و ووفقی اولشلردر . فكر بجه ، شوانسالرك
فكری حياتلرنده بو قدر مهم بر رول اويسانيان قولای
يازيلری بوكونكي لاتين حروفی مناشه سنده بزه بك
جانلی ، غير قابل چرح و عبرت آميز بر مثال عرض
ايتكده در .

فرايبورغ دارالفنون سابق السنه شرقيه معلمی
مصطفی مامرد

<p>مطبعه و اداره فانیسی</p> <p>واب عالی جوازنده آجی موصلق سواقاغنده</p> <p>آدرس: استانبول آقشام - بوسته قوط</p> <p>هیتتحریریه و اداره</p> <p>تلفونه نومروسی: باش محرر: استانبول</p> <p>مخبره اداره سی ؟ اهلانادن طولانی مشغول</p>	<p>بازار ایرتسی</p> <p>۲۹ مارت ۱۹۲۶</p> <p>۱۵ رمضان ۱۳۴۴</p>
---	--

لا تین حرفلرینی قبول ایتمه لیمی، ایتمه ملیمی ؟

معلم علی جانب بك: « لا تین حرفلرینك قبولنده بر فائده تصور ایده میورم » دییور

علی جانب بك مکتوبینده : « ... مع هذا ، قبول ایلمیرسه بالطبع همین بو حرفلرله یازمهده مایلیم. آخیره در حال قبول نه امانه کوره میورم. چونکه هر شیره اول بو حرفلری کندی لسانمک سلیقه سنه ، بینه کوره تنظیم ایتک، مخبرلری تعیین ایلدک ضرورتمده بنه قبول اولماسه قارشیلکده غرته لر ، خودم اولمده مکتوب قایمیر کی کلید !

یازمجه داها قولای او قویاجق بکاز . فقط دینه جک که (مفکوره) کله سی کوچرک ناسل او قویاجق ؟ کوچوک چوچوق ، کندیسنه لازم اولان کله لری او قوما یلدر . اونلر (مفکوره) به صاحب اولاجق بریاشه کله دن ، رنگه او یاورولرک قافلرنده ذات معنالی برشی دکادر . دوغرو او قوش ، او قومامش ، ذره قادر بر فائده تصور اولوناماز . بالفعل تدریس ایله مشغول اولیانلردن بعضلری - که بوزلرک ایچنده بر ایکی مشهور محررده وارد - بو کونکی حرفلرله چوچوقلرک سنه لرجه الفبا او قودلرخی ، بر تورلو قرأشه کچه مه دکارخی ادعا ایتک - ناسل بر تهر بولام ؟ - غرابتی کوستر مشلردر . مکتوب زده تدریس اصولی اوله بر انقلابه مظهر اولشدرک بزیم وقتیه حقیقه سنه لرجه او قودیمز الفبا بو کون اورتادن قاله شددر . بر چوچوق اوچ درت آی طرفنده او قورواو قودیمز یازار ایستایان ، معلم کیتیدن ما ذون برکنج خوجانک بولونیمز هر هانکی بر ایلك مکتوبه کیدر ، حقیقی کورور !

خلاصه بنده کن لا تین حرفلرینك قبولنده بر فائده تصور ایده میورم . مع هذا قبول ایلمیرسه بالطبع همین بو حرفلرله یازمهده مایلیم. آخیره در حال قبول نه امکان کوره میورم . چونکه هر شیدن اول بو حرفلری کندی لسانمک سلیقه سنه ، بینه سنه کوره تنظیم ایتک، مخبرلری تعیین ایلمه مک ضرورتمده بنه بویه اولماسه قارشیلکدن غرته لر، خوجاسزلقندن مکتوبلر قایمیر کی کلید !

۲ نجی سؤالک زده « لا تین حرفلرینك قبوله طرفدار » اولوب اولادیم ، ۳ نجی سؤالک زده « اوت ایسه نیچون ، خایر ایسه نیچون ؟ » ۴ نجی سؤالک زده « هانکی حرفلر قبول ایلمه لیه » ۵ نجی سؤالک زده « تطبیقاته ناسل باشلامالی » فقره لری مندرجدر . بوزلرک جو ایلرخی یوقاریده خلاصه عرض ایتدیکم ایچون سوزی اوزاتمه لزوم کوره میورم . بالوسيله عرض حرمت ایلرم اقدم .

علی جانب

[لا تین حرفلری حقینده کی آنکه تمزده بو کونده دوام ایدیوروز . دون دارالتون روحیات مدرسی شکیب بکک بومسئله به متعلق مطالعه سی درج ایتش ایدک . بو کونده بر مکتوبه فکرینی صور دیغمز معلم علی جانب بکک کوندردیکی جو ایلری بوجه آتی نقل ایدیوروز]

مخترم اقدم ،
لا تین حرفلری حقینده ناچیز ملاحظه و مطالعه می امر و طلب ایدن تذکره کزی آلدیم . بوزلرک بر آنکت ماهینده اولدیمز تخمین ایتدیکم ایچون جو ایلرخی صیراسیله و ممکن مرتبه قصه عرض و تقدیم ایدیورم :
۱) بو بویور رسکنز که : « لا تین حرفلری قبول تقدیرنده فائده لری ، محدود لری ، در حال قبول ایدیلوب ایلمیه جکی ، در حال قبولی تقدیرنده غرته لرک ، مکتوبلرک وضعیترینک نه اولاجی ؟ »

۱) جوانی : لا تین حرفلری طرفدارلرینك اك زياده استناد ایتکاری نقطه ، تورکجه نك بو حرفلرله قولایجه یازلماسی ، وبالخاصه قولایجه او قونامسی ظنیدر . بوزلرک عکسینی بر سطرلی تجربه همان کوسته بر : قولایجه یازلاماز ، چونکه بو حرفلرله قلمه آنه جق بر عبارت بوزلرک حرفلرله قلمه آنان بر عبارت دن يك چوق اوزون سوردر . قولایجه او قونامازده ؛ چونکه لسانمده کسدالرک بر قده نی بو حرفلر اداره ایده من . مثلا : قالدی ، کدی ، سینی ، فارسی کله لرینك صولک هجالی بر بندن چوق فرقلی او قونور . اربانجه یسوقولرک بر متعارفه درک بز - یعنی بوتون انسانلر - کله لری تحلیلی - یعنی حرفلرخی آیری آیری کوزدن کچیردک - او قومبوروز . ترکیبی - یعنی بر همین شکل - ماهینده او قومبوروز . ناسل بر یاراشی کورونجه عاند اولدیمز دولتی در حال آکلا بورسوق بر کله بنده کورونجه در حال مفهومه انتقال ایدیوروز . بو کونکی حرفلرک اك بو بوک صریحی بالخاصه بونقطه ده ، یعنی Sténographique اولوشنده در . مثلا (اولدیمز) کله سی oldougou

نومرو: ۲۶۸۲ - سکنجی سنه - هریرده فیاتی ۳ ع

مطبوعه داداره فانیسی	مسالی
وای عالی جوارینده آجی موسلق سواقغنده آدرس: استانبول آقشام - بوسته قوطو هیتت تحریریه و اداره: تلفون نومروسی: باش محرر: استانبول غزیه اداره سی، اهلائندن طولایی مسئولیت	۳۰ مارت ۱۹۲۶ ۱۶ رمضان ۱۳۴۴

لاتین حرفلرینی قبول ایتمه لیمی، ایتمه مه لیمی؟

علی اکرم بك: « لاتین حرفلرینی قبول ایده جکزده نه اولاجق؟ ابتدائییه مکتبی یایالم! » دیور

مومی البره کوره لاتین حرفلری بزم لسانغزی یازمغه، مساعده دکلمه . درمال قبول
ایلمسزده اعطاه بو قدر . بونلری سوبله کوره صوکره ، علی اکرم بك : « تورکجه
یازمغه بو قدر کتابی نه یایاجغز ؟ » دیر صور دیور

کبی برله انحصار ایدهر ؟ ارادن نه قدر
زمان کچرسه چکسین، تعمیم ایده من ؟ بر خلقه،
آلشمش اولدی بی لسانی بر اقدیرمق قدر کوچ
برشی یوقدر . مملکتهمزده یوز کیشی لاتین
حروفنی قبول ایتمه مکده تعهد ایتمه، بو یوز،
بر قاج سنه صوکره میلیون اولور .

نألاً : لاتین حرفنی قبول ایده جکزده
نه اولاجق ؟ بونکله معارفی تعمیم می ایده جکز
وتورک ماتی آ ز زمانده مدنیتی اولو ویره جک ؟
ملنلرک مدنیتلری لسانیلرک قولایغله اولولور ،
بالعکس کوچلکی ایله آ کلاشیلیر . ایشته اقوام
ساقه دن یوتانلیرک ، عربلرک لسانی می دانده !
بو کورده آلتاچیه ؛ انکلیزجه حتی فرانسیزجه تحصیل
فوق العاده کوچ لسانیلر دندر . ای تالیانجه ایله اسپانیولجه
نسبه قولایدر، شیمدی بو ایکی ملت ، اولرلرندن
دناهای مدنی ؟

رابعاً : بزم لسانغزک کوچ یازمسنه مقابل ،
بر بو یوک هنری واردرکه غایت چابوق یازیلیر .
ایشته حتی سنز ، سوبله دیکم سوزلری بر قاج دقیقه ده
یازو بوردیکسن . بونلری فرانسیزجه یازمق لازم
کله بندی بر ساعت اوغراشیردق .

حکایه ایده رلرک ؛ پروسیا قولالردن بری ،
ناپولیونک پروسیایی دفعات ایله استیلا ایتمه سنه
فارشی نه یایمق لام کله جکینی مذاکره ایچون
بر بو یوک مجلس طوبلامش ، هرکس بر فکر بیان
ایندی صره ده ؛ فیلوزوفلردن بری ، غالباً (قیخته):
« ابتدائی مکتبی یاپیکر ، ابتدائی مکتبی یاپیکر ، ابتدائی
مکتبی ! » دیش .

ایشته بزده ، مملکتهمزده معارفی تعمیم ایتمک ایستبور
ایسه ک بو ایشی کورم .

[لاتین حرفلرینک قبولی مسئله سی اطرافنده
آچدیغمز آنکت مناسبه مطالعه مائه مراجعت
ایتمکمز دارالفنون مدرسیندن کمال زاده علی
اکرم بك بو خصوصیه ، آیتده کی فیکرلری
مرد ایتمکده در :]

— بن لاتین حرفلرینک قبولنه طرفدار دکلم ،
أولا : لاتین حرفلری بزم لسانغزی یازمغه مساعده
دکلمر ؛ لسانغزه بر طاقم حرفلر واردرکه لاتینجه ده
یوقدر : (ج) ، (چ) کی . صوکره ، حرکات ثقلیه منک
بعضیلری لاتین حرفلریله ادا اولونماز ؛ (قالدی)
ده کی (دی) کی .. ده صوکره ، لسانغزه محدود
(جه) لر واردر .

بو محدود (جه) لر یالکن ادبیات، لسانغده قالمش ،
خلفک لسانغده انتقال اتمشدر : (فاج) ، (نازک) ،
(عالی) کله لرنده اولدی کی .. شوخالده ، تورکجه نی
یازمق ایچون اول امرده یکی بر لاتین حرفنی ایجاد
ایتمک لازم کایر . شیمدی کی لاتین حرفیلده یازیلان
تورکجه نی تورک ، او قویا یایلیرلر ؛ چونکه لفظلر ،
کندیلرجه معلومدر ، لکن اجنبیلر او قویا مالر .

نأیاً : لاتین حرفنی ناصل قبول اولونماچقدر ؟
دفعه قبول اولونماسی محالدر ؛ تورکجه یازمق
بو قدار کتابی نه یایاجغز ؟ بونلره عربی و فارسی
کتابلری ده علاوه ایده رسه ک هپسنی لاتین
حروفیه تکرار باصغه مملکتک برسته لک تروق
بیه کیفیت ایتمز . کتابلر منی تکرار باصدر .

مازسه ق کندیمن نه او قویه جغز و مکتبلر منده نه
او قوتدیراجغز ؟ تدویجاً قبول ایسه ، ینه عرب
مکتدر . چونکه بو تدویج ، دوات دولت

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 35664

اوقات شرعیة	قادی - ساعت زواری ساعت
گوش	۰۸ ۰۹ ۰۵
اوکله	۰۱۲ ۰۱۱ ۱۲
ایکندی	۰۱ ۰۹ ۱۱
آقشام	۰۱۲ ۰۲ ۱۹
یاتسو	۰۴۱ ۰۱ ۰۴۰
امساک	۰۱۳ ۰۸ ۰۳
روز نام	۱۷۴

آبومنامه شهر انطلی
: سه لکی ۱۱۰۰ آلی آلی ۶۰۰ اوچ آلی ۳۲۵ غروش
ایچون : سنه کی ۲۰۰۰ آلی آلی ۱۱۰۰ اوچ
آلی ۶۰۰ غروشدر
اوراق : درج ایدیلن ایدیلن ۲ اعاده اولماز

ریف مر حاضری دوندیلر

عبدالکریمک فرانس - اسپانیول شرطلری قبول
ایتمیه هکی و بوتقد برده شرطلر عسکریه نک تکرار
باشلر به جفی ظن ایدلر کبره در



اوجداده ده متارکه وصال مذاکراتنک جریان ایتدیکی بنا

تشکیلاتک ماهیتی تصریح ایدن بر نوطه تودیع
ایتمشدر . ریفایلر بو نوطه به بوکون جواب
ویره چکاردر . آذر قان ریفلی عناصرک بی مه ستر
عشرتی آراسنه سوقولارق اوته زانده فرانسه
خطلری کریمسده سبرلر قزده قلی فی تسلیم ایتش
و بوقیلدن حرکاته نهایت ویرلمی ایچون مداخله
بولونتی وعد ایله مشدر .

بارس ۲۹ [آ . آ] - « بوق پارلیمن »
غزته سی ریفایلرک عشارک اسلحه دن تجریدی
وقوتلرول مسئله سی حقتده کی فرانسه - اسپانیول
مدعا - اشتراک ایدر کی کوروندارکی یازیپرور .

اوجدا ۲۸ [آ . آ] - « هاواس » : قونفرانس
ریفک اصول اداره سی مذاکره ایتشدر .

ریفایلرک صاحب شرطنی عبدالکریمه تبلیغ
ایتمک طلبنده بولوندقاری ، ایکی اوچ کونده
عودت ایتمک شرطیله کندیلرینه مساعده ایدلرکی
روایت اولونمقده در .

عبدالکریمک بو شرطنی رد ایتدی
بولونمقی و بوتقد برده ایجاب ایله نه ایتمک
درمال ایتن اولونمقی سولمقده در .

اوجدا ۲۸ [آ . آ] - « هاواس » جنرال
سیمون ریف مرخصلریته ریفده اداری

کاظمی ووران آ کلاشیلدی

غایت غریب بر قضاوف نتیجه سی اولورق قاریتیه یی بر شکل

آندره بانفالتی وقعه سی تور ایتشدر

شیه دی به قدر مظلوناً تحت توقیفده بولونان فکری بک تخلیه ایدیه چکدر

تجری - اموری فکری ایتدیکنک کیجه لک الیه سنه مشابه
بر الیه ایله اولدن طیفاری به فیولایان نجاتی بک

ایکی کونده بری سکرنجی مسطلق حکمت بکک
مشغول اولدنی اولدجه امیرال انکیز بر جرح حادنه سی

اوجدا ۲۸ [۱۰] - «هاواس»: قونفرانس
 ريفك اصول اداره سنى، مذاكره ايتمشدر .
 ريفليرك صاح شرطنى عبدالكريمه تبليغ
 ايتك طلبنده بولونقلرى ، ايكي اوج كونده
 عودت ايتك شرطيه كنديلرينه مساعده ايدلديكي
 روايت اولونقلده در .

عبدالكريمك بو شرطنلى رد ايتتى مختل
 بولونقلرى ربولونقلده ايجاب ايسه نديريك
 درمال انخان اولونقلدى سولونقلده در .

اوجدا، ۲۸ [۱۰] - «هاواس» جنرال
 سيهون ريف مرخصه لويته ريفده ادارى

تشكيلات ماهيتى تصحيح ايدن بروطه بوديع
 ايتمشدر . ريفلير بو نوطيه بوكون جواب
 ويره چكاردر . آده رقان ريفلى عناصرك بنى مه ستر
 عشيرتى آراسنه صوقولارق اوته زانده فرانسر
 خطلرى كريسنده سبرلر قزدقلرى تسليم ايتمش
 وبوقيلدن حر كاته نهايت ويرلمسى ايجون مداخله ده
 بولونقلتى وعد ايله مشدر .

پارس ۲۹ [آ . آ] - «بوتى پاريزيه ن»
 غزته سى ريفليرك عشائر ك اسمايحه دن تجر بدي
 وقونترول مسئله سى حقه نده كى فرانسر - اسپانيول
 مدعا نة اشتراك ايدر كى كورونقلارى بازيو در .

كاظمى ووران آكلاشيلدى

غايبت غريب بر تصادف نتيجه سى اولور قارىيئوي برشكل

آلده بانفالتى وقعه سى نور ايتمشدر

شيبه دى يه قدر مظلوناً تحت توقيفده بولونان فكري بك تخليه ايديله چكدر

تخرى . امورى فكري افنديك كچه لك البسه سنه مشابه
 بر البسه ايله اولدن طيشارى يه فيرلايان نجاقى بك
 نامنده بر ذات بردقبه اول اويته كيره رك فراره
 قوبولان سارق سواقنده ياقلامقه موفق اولمش
 مساقومك قاما ايله تجاوزينه معروض قانجه حامل اولدينى
 بروونينغ . طبانجه سنى آتش ايدرك خرمزى
 يارلامشدر . ياراسنه رنغا قاجقه باشلايان خرمزى
 بر آرز صوكره يول اوزرينه دوشمش وضابطه جه
 كوريله رك خانه سنه قالدبرلمشدر . بو آدم كاظمدره .

مستظن بك ، نجاقى بك خانه سنه كيدوب موى الهى
 استجواب ايتمش ، بعه خسته خانه يه كيديله رك
 مجروحله مواجهه ايدلمشدر . مجروح كاظم ، نجاقى
 بكي تشخيص ايتمش و در حال برضبط ورقه سى تنظيم
 ايديله رك آلت جرح اولان طبانجه ده مصادره
 ايدلمشدر . بو تحقيقات كيجه نصف اليلدن صوكره
 ساعت اوج بجه قدر دوام ايتمشدر .

موقه تحت توقيفه آلان تخرى مامورى فكري
 بك بو كون تخليه ايديله چكى خبر ايتمشدر . حكمت
 بكله بانفالتى پوليس مركزى سر قوميسرى شاكر
 بك و معاون اسماعيل حق بك بو خصوصده سبق
 ايدن غيرت و فعاليتى تقديره شاياندر .

ايكي كوندنبرى سكرنجى مستظن حكمت بكك
 مشغول اولدينى اولدجه امرار انكيز بر جرح حادثه سى
 وارددر .

بانفالتى ده آلتون ديش كاظم اسمنده مساقه لى
 بر شخصك آغير صورتده مجروحى ايله نتيجه لهن
 بو حادثه نك تحقيقاته اعتنا ايله دوام ايدن مستظن
 حكمت بك دون آقشام تكرر تعميق ايدلديكى تحقيقاتى
 نتيجه سنده حادثه يى اورتن مهريت برده سنى نتيجه
 آچقه موفق اولمش واصل جارحك ايزى اوزرنده
 يورويه رك مسئله يى تمام ايتمشدر .

مستظن حكمت بك بو آقشام ساعت اون

اور تاغك كينى

لاتین حرفلری

تورکیات قونفره سنده قبول ایدیلمه قرارک صورتی

مرخصین کوربولوزاده فؤاد بک لاتین حرفلر بک
قبول مسئله سنده مستنکف برضه بیده قالمشدر
موسقوا غزته لرینه نظراً اولاً آقاده میک برشکده
چریان ایدن تورکیات قونفره سی مذاکره لری
صره لاتین حرفلرینه عائد راپورک مذاکره سنه
کاتبه بک جانبی برشکل آلاق حرارتی مناقشه لری
موجب اولمشدر .

لاتینجه اساسنه مستند یکی الفبای مدافعه ایدن
تورکسورک نطق دلسکله لر طرفندن شدتلی صورتده
آلفیش لاش و تکلیف اولونان قرار صورتی سوره کلی
آلفیشلر آره سنده ۷ علیهدار ۶ سنده کشفه قارشى ۱۰۱
رأیله قبول ایدلمشدر .

قبول اولونان قرار شودر :

۱ — لاتین اساسی اوزرینه مستند یکی الفبایک
اسکی عرب الفبایسنه نسبتله عظم برته کنیک رجحانسه
مالک اولدیغی تدبیر ایتسکله برابر ، قونفره ، یکی
الفبایک شو ویا بوسویت جمهوریتلرنده ویا مختاریتلی
ایانلرنده تطبیقی مذکور جمهوریت ویا مختاریت لری
کندی اداره و آرزولرینه باغلی برایش کبی تلقی ایدر .
۲ — عینی زمانده قونفره آذربایجان جمهوریتی
ایله بعض مختاریتلی ولایتلرده یکی الفبا تطبیقی بجه سنک
موقفیتله نتیجه لندیکنی دخی بالخاصه تبشیر ایدر . قونفره
تورک-تاتار جمهوریت و مختاریتلی ولایتلرینک کافه سنه
آذربایجان ایله دیگر مختاریتلی ولایتلرده کی یکی الفبا
تطبیقات و اصول تعلیمی اوکره لری لزومی توصیه
ایدر . «

تورکیه صرخصلری لاتین حرفلری مسئله سنده مستنکف
قالمشدر . کورولی زاده فؤاد بک « تورک ایللرنده
ادبی لسانک انکشافی » موضوعی حقنده بیسانانده
بولونمشدر . بو بیاناتنده فؤاد بک ادبی تورکجه نک
دها اسلامیتدن اول برطاقم شعبه لره آیرلمش اولدیغی
سویله مشدر . اسلامیتک قبولدنصکره دخی ادبی تورکجه نک
مختلف شیوه لره آیرلدیغی ، دها بشنجی اسلام عصرنده
بوشیوه لریک باشلیجه ایکی مهم قسم آره سنده تمرکز
ایتدکاری سویله مشدر ، که بوده شرق تورکجه سی
ایله غرب تورکجه سنندن عبارتندر . بوشعبه لر دن برنجی
آناطولی تورکجه سی تشکیل ایدر که سکن یوز سنه
اثناسنده بیکارجه علمی و ادبی اثرلریدانه کتیر مشدر که
بونلر قیمت اعتباری ایله نه عرجه ده ، نه ده فارسجه ده
موجود اثرلردن آشانغی قالمالزر .

فوق ایله بولور بر مکتوب — اگر تاجیک
مناطق مکتوب بناسنک بیله ایلیق بر حالده
آکلاشیلدیغندن مامرف مدیریتی
اولان فتحه ده کی بر بنانه